

digitol

Γενιές ενωμένες
καταπολεμούν
τις ψευδείς ειδήσεις

Εργαλειοθήκη

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ευρετήριο

Ευχαριστίες	Σελ.3
Αποποίηση ευθύνης	Σελ.3
Πρόλογος	Σελ.4
Εισαγωγή	Σελ.5
ΣΥΝ-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ DIGITOL	Σελ.6
1.1. Εργαστήριο συν-σχεδιασμού	Σελ.7
1.2. Αποτέλεσματα εργαστηρίου συν- σχεδιασμού	Σελ.9
1.3. Σημαντικές πληροφορίες	Σελ.14
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ DIGITOL	Σελ.15
2.1. Εισαγωγή	Σελ.16
2.2. ΤοΤ στην Ιταλία	Σελ.18
2.3. ΤοΤ στη Βουλγαρία	Σελ.21
2.4. ΤοΤ στην Ελλάδα	Σελ.24
2.5. ΤοΤ στη Γερμανία	Σελ.27
ΟΙ ΦΩΝΕΣ ΤΟΥ DIGITOL	Σελ.32
3.1. Εισαγωγή	Σελ.33
3.2. Συνεντεύξεις	Σελ.34
3.3. Αφηγήσεις	Σελ.42
3.4. Η εμπειρία των Νέων Πρεσβευτών	Σελ.47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ	Σελ.50
4.1. Παραρτήματα	Σελ.50
4.2. Προτεινόμενες πηγές	Σελ.50

Ευχαριστίες

Το έργο που περιγράφεται στην παρούσα έκδοση έχει συγχρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα Erasmus+ με αριθμό συμφωνητικού № 612208-EPP1-2019-1-IT-EPPKA3IPI-SOC-IN.

Αποποίηση ευθυνών

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Πρόλογος

Αυτή η εργαλειοθήκη δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος DIGITOL

- "Digital Inclusion for Older People - Intergenerational synergies for the active participation in society" (No 612208-EPP- 1-2019-1-IT-EPPKA3-IPI-SOC-IN), που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της ΕΕ που αφορά τους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού για την περίοδο 2021-2027. Η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η νεολαία και ο αθλητισμός είναι βασικοί τομείς που υποστηρίζουν τους πολίτες στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en

Η εργαλειοθήκη δεν αντανακλά κατ' ανάγκη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, κοινωνικών υποθέσεων και ένταξης.

Οι συντάκτες των κατευθυντήριων γραμμών είναι οι:

Ron Salaj (Consorzio Comunità Brianza) και
Antonio Dell'atti (Consorzio Comunità Brianza).

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται επίσης στους ακόλουθους, για τη συμβολή τους στη σύνταξη των κατευθυντήριων γραμμών και στην υλοποίηση του έργου: Τσέλση Λαζαρίδου (50+ Ελλάς), Rachele Meda (Consorzio Comunità Brianza), Valentina Georgieva (Znanie), Yoana Novachkova (Znanie), Benedikt Pötz (Pro Arbeit), Amira Bieber (Pro Arbeit), Luigi Della Sala (Tree Agency), Vera Hörmann (Age Platform Europe).

Για περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα, παρακαλούμε επισκεφθείτε τη διεύθυνση: www.digitol.eu

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργαλειοθήκη αυτή συγκεντρώνει τη μεθοδολογία, το υλικό και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ενός προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών που υλοποιήθηκε στις χώρες του έργου Digitol (συγκεκριμένα: Βουλγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία) από τον Νοέμβριο του 2020 έως τον Μάιο του 2021.

Στόχος του προγράμματος ήταν η ανάπτυξη ικανοτήτων μιας ομάδας εθελοντών (Νέων Πρεσβευτών) που επιθυμούσαν να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες στον εντοπισμό και τη διαχείριση ψευδών ειδήσεων, καθώς και να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες.

Μετά το πρόγραμμα ΤΟΤ, οι Νέοι Πρεσβευτές ήταν έτοιμοι να συνδιαμορφώσουν και να τρέξουν ένα πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων που θα απευθυνόταν σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, ακολουθώντας μια διαγενεακή προσέγγιση.

ΣΥΝ-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ DIGITAL

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει την προσέγγισή μας για την ανάπτυξη και τη διεξαγωγή της εκπαίδευσης εκπαιδευτών (Training of Trainers -ToT) με νέους ανθρώπους από τους εταίρους του έργου σε τέσσερις χώρες. Αντιμέτωποι με την πανδημία Covid19 που επηρέασε σημαντικά το έργο και χωρίς δυνατότητες για διαζώσης συναντήσεις, οι εταίροι της σύμπραξης Digitol συμφώνησαν να ξεκινήσουν μια πλήρη διαδικτυακή εργασία και, έτσι, να πετύχουν τους στόχους και τα ορόσημα που είχαν τεθεί για το έργο.

1.1 Εργαστήριο συν-σχεδιασμού

Οι κύριοι στόχοι του εργαστηρίου συν-σχεδιασμού ήταν οι εξής:
Δημιουργία μιας κοινής αντίληψης για το ToT, τη διάρκεια και τη μορφή του,
Δημιουργία των κύριων θεματικών ενοτήτων του ΤΟΤ,
Συμφωνία σχετικά με το προφίλ των νέων που θα προσληφθούν ως συμμετέχοντες και εκπαιδευτές,
Συμφωνία σχετικά με τις εκπαιδευτικές μεθοδολογίες και μορφές (διαδικτυακή ή διαζώσης).

Το εργαστήριο συν-σχεδιασμού οργανώθηκε σε δύο μισές ημέρες (13 και 16 Ιουνίου 2020) και πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, χρησιμοποιώντας συμμετοχική και διαδραστική μεθοδολογία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι συμβάλλουν ισότιμα στα αποτελέσματα του εργαστηρίου. Βασικά εργαλεία κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου ήταν το εργαλείο τηλεδιάσκεψης Zoom και το Storyboards, ένα συνεργατικό διαδικτυακό εργαλείο για καταγισμό ιδεών.

Το εργαστήριο συν-σχεδιασμού σχεδιάστηκε στα ακόλουθα μπλοκ:

#1

τι θέλουμε να πετύχουμε;

Αυτό το μπλοκ έχει ως στόχο να προσδιορίσει το όραμα και τα ορόσημα που θέλει να επιτύχει το έργο Digitol σε δύο επίπεδα: πρώτον, ποιοι είναι οι κύριοι στόχοι και τα αναμενόμενα αποτελέσματα που θέλει να επιτύχει το έργο με την παροχή της πρώτης επιμόρφωσης και, δεύτερον, σε πρακτικό επίπεδο, ποιες είναι οι κύριες ικανότητες που πρέπει να αποκτήσουν οι νέοι κατά τη διάρκεια της πρώτης επιμόρφωσης. Τα αποτελέσματα αυτού του μπλοκ θα είναι ο προσδιορισμός των ακόλουθων κύριων στοιχείων:

- Τους στόχους του προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών ΤΟΤ,
- Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της εκπαίδευσης,
- Τον προσδιορισμό των βασικών ικανοτήτων.

#2

Με ποιον; Σχέσεις;

Αυτό το μπλοκ αποσκοπεί στη δημιουργία του προφίλ των συμμετεχόντων που θα λάμβαναν μέρος στην πρώτη Εκπαίδευση. Ως «προφίλ» εννοείται: η ηλικία, το εθνο-πολιτισμικό υπόβαθρο, το επαγγελματικό/εκπαιδευτικό υπόβαθρο, κ.λπ. Θα δημιουργηθεί επίσης το προφίλ των εκπαιδευτών σε κάθε χώρα. Η ομάδα θα εργαστεί επίσης για τον εντοπισμό οποιουδήποτε άλλου “θέματος” που μπορεί να προσδώσει προστιθέμενη αξία στην Εκπαίδευση, όπως τη συμμετοχή εμπειρογνωμόνων, ομιλητών κ.λπ. Τέλος, θα κάνει καταιγισμό ιδεών για τις πιθανές σχέσεις μεταξύ των τριών αυτών ομάδων, για παράδειγμα: μπορούν οι εκπαιδευτές να χρησιμεύσουν ως “μέντορες” κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής μάθησης; Θα απασχοληθούν μόνο για την εκπαίδευση ή και για τη φάση της διαδικτυακής μάθησης; κ.λπ. Τα αποτελέσματα αυτού του μπλοκ θα είναι ο προσδιορισμός των εξής κύριων στοιχείων:

- Το προφίλ των συμμετεχόντων
- Το προφίλ των Εκπαιδευτών
- Τη μεταξύ τους σχέση

#4

Με ποιον τρόπο; [Μέρος 2ο]

Αυτό το μπλοκ επικεντρώνεται στον προσδιορισμό και την ανάπτυξη των βασικών εκπαιδευτικών στοιχείων της πρώτης ΤΟΤ. Θα προσδιορίσει τις εκπαιδευτικές μεθοδολογίες που θα χρησιμοποιηθούν, τόσο κατά τη διάρκεια της δια ζώσης εκπαίδευση, όσο και κατά τη φάση της διαδικτυακής μάθησης, όπως το είδος της εκπαίδευσης (π.χ. μη τυπική, άτυπη, βιωματική, κ.λπ.), τα παιδαγωγικά εργαλεία (π.χ. εγχειρίδια, εργαλειοθήκες, παιχνίδια προσομοίωσης, κ.λπ.), η αξιολόγηση και η αξιολόγηση της ανάπτυξης των ικανοτήτων (π.χ. αυτό-αξιολογήσεις, κουίζ), κ.λπ. Το μπλοκ θα προσδιορίσει επίσης τη διάρκεια της διά ζώσης εκπαίδευσης (Σημειώστε ότι στις προτάσεις του έργου προβλέπονται 30 ώρες διά ζώσης εκπαίδευσης, οπότε η ομάδα θα πρέπει να έχει μια ιδέα για το πώς θα τις κατανείμει: αν θα είναι μια εκπαίδευση διάρκειας μιας εβδομάδας ή αν θα χωριστεί σε διάφορα πολυήμερα εργαστήρια). Τέλος, αυτό το μπλοκ έχει ως στόχο να προσδιορίσει τα συγκεκριμένα θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της πρώτης επιμόρφωσης. Τα θέματα αυτά θα αναπτυχθούν στη συνέχεια σε εκπαιδευτικά προγράμματα από την ομάδα των εκπαιδευτών. Κάθε προσδιορισμός θέματος θα πρέπει να συνοδεύεται από μια σύντομη περίληψη. Τα αποτελέσματα αυτού του μπλοκ θα είναι ο προσδιορισμός των ακόλουθων κύριων στοιχείων:

- Εκπαιδευτικές μεθοδολογίες
- Δια ζώσης διδασκαλία
- Προσδιορισμός θέματος (π.χ. συγκεκριμένα: ψευδείς ειδήσεις που στοχοποιούν μετανάστες- παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο από πολιτικά κόμματα- βασικά στοιχεία της ασφάλειας του διαδικτύου- έρευνα πληροφοριών ανοικτής πηγής - OSINT- κ.λπ.), ακολουθούμενη από μια σύντομη περίληψη (π.χ. τι και γιατί; 2-3 προτάσεις).

#3

Με ποιον τρόπο; [Μέρος 1ο]

Το μπλοκ θα εξετάσει την πλατφόρμα διαδικτυακής μάθησης (Ακαδημία) και τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για να γίνει η εκπαίδευση μια πετυχημένη εμπειρία. Το μπλοκ θα διερευνήσει επίσης τη διάρκεια της φάσης της διαδικτυακής μάθησης και ποιες είναι οι ευθύνες των εταίρων. Τα αποτελέσματα αυτού του μπλοκ θα είναι ο προσδιορισμός των ακόλουθων κύριων στοιχείων:

- Πλατφόρμα διαδικτυακής μάθησης.

1.2

Αποτελέσματα εργαστηρίου συν-σχεδιασμού

Τα κύρια αποτελέσματα του εργαστηρίου συν-σχεδιασμού ήταν δύο:

- Εκπαιδευτικό φυλλάδιο της Ακαδημίας,
- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα ΤοΤ

Εκπαιδευτικό φυλλάδιο της Ακαδημίας

Το εκπαιδευτικό φυλλάδιο δημιουργήθηκε για τη διευκόλυνση των εταίρων του έργου DIGITOL (www.digitol.eu) αφενός, και κυρίως των εκπαιδευτών που συμμετέχουν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών.

Το φυλλάδιο αυτό δημιουργήθηκε ως αποτέλεσμα ενός εργαστηρίου συν διαμόρφωσης, στο οποίο συμμετείχαν όλοι οι εταίροι του έργου DIGITOL. Είναι αποτέλεσμα συλλογικής εργασίας και λήψης αποφάσεων με βάση τη συναίνεση.

Οι στόχοι του φυλλαδίου είναι να βοηθήσει στον καθορισμό των ορίων, του οράματος, των στόχων και των κύριων στοιχείων της πρώτης ΤοΤ για τους εκπαιδευτές. Είναι αυτονόητο ότι το φυλλάδιο δεν έχει ως στόχο να επηρεάσει το περιεχόμενο και τη διδακτέα ύλη της εκπαίδευσης που θα αναπτυχθεί σε ειδικές συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτών, αλλά να προσδιορίσει την εκπαιδευτική διαδρομή και τους στόχους που θέλουμε να πετύχουμε.

Τέλος, περιλαμβάνει επίσης όλες τις λεπτομέρειες του εργαστηρίου, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας του και των αποτελεσμάτων από τα δύο εργαστήρια. Το έγγραφο αυτό μπορείτε να το βρείτε στα παραρτήματα της παρούσας εργαλειοθήκης.

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα ΤοΤ's

Αρχικά, το πρόγραμμα ΤοΤ έχει προγραμματιστεί να διεξαχθεί σε τέσσερις χώρες: Βουλγαρία, Ιταλία, Ελλάδα και Γερμανία. Για το λόγο αυτό, η ΤΟΤ έχει σχεδιαστεί για μάθηση δια ζώσης. Το προσχέδιο του προγράμματος που παρουσιάζεται εδώ αποτελεί το γενικό πλαίσιο το οποίο στη συνέχεια υιοθετήθηκε για διαδικτυακά περιβάλλοντα και για να ανταποκριθεί στα ειδικά πλαίσια των χωρών.

Το πρόγραμμα του ΤοΤ, που παρουσιάζεται παρακάτω, ήταν μια προσπάθεια να δοθεί ένας αρχικός προσανατολισμός και υιοθετήθηκε από κάθε εταίρο. Τα πιο συγκεκριμένα προγράμματα κάθε χώρας θα παρουσιαστούν στην επόμενη ενότητα "ΤοΤ του Digitol".

ΗΜΕΡΑ 1	
ΟΡΑ	δραστηριότητα
9.30 - 11	<p>Μπλοκ #1: Γνωριμία ομάδας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γνωριζόμαστε μεταξύ μας, - Δραστηριότητες δημιουργίας ομάδας - Χαρτογράφηση των προσδοκιών, των φόβων και των συνεισφορών.
11 - 11.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
11.30 - 13	<p>Μπλοκ #2: Εξοικείωση με το ToT και το έργο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γνωριμία με το πρόγραμμα ΤΟΤ και άλλα στοιχεία (π.χ. στόχοι, αναμενόμενα αποτελέσματα, βασικές ικανότητες κ.λπ.) - Εισαγωγή στο έργο DIGITOL (π.χ. εξήγηση του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων, της διεθνούς συνάντησης τον Ιανουάριο, τι αναμένεται από τους νέους πρεσβευτές κ.λπ.)
13 - 14	ΓΕΥΜΑ
14 - 15.30	<p>Μπλοκ #3: Ομαδικές ασκήσεις (Μέρος 1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διάφορες μορφές συζήτησης για θέματα σχετικά με το ΤΟΤ: μέσα ενημέρωσης και παραπληροφόρηση- ρατσισμός και διακρίσεις- ρητορική μίσους- ανθρώπινα δικαιώματα- παιδεία στα μέσα ενημέρωσης- κ.λπ. - Ορισμένες μορφές συζήτησης περιλαμβάνουν: world cafe- fishbowl- ασκηση δήλωσης “συμφωνώ - διαφωνώ” κ.λπ.
15.30 - 16	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
16 - 17.30	<p>Μπλοκ #4: Ομαδικές ασκήσεις (Μέρος 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διάφορες μορφές συζήτησης για θέματα σχετικά με το ΤΟΤ: μέσα ενημέρωσης και παραπληροφόρηση- ρατσισμός και διακρίσεις- ρητορική μίσους- ανθρώπινα δικαιώματα- παιδεία στα μέσα ενημέρωσης- κ.λπ. - Ορισμένες μορφές συζήτησης περιλαμβάνουν: world cafe- fishbowl- ασκηση δήλωσης “συμφωνώ vs. διαφωνώ” κ.λπ.
Δραστηριότητες	

ΗΜΕΡΑ 2	
ΩΡΑ	δραστηριότητα
9.30 - 11	<p>Μπλοκ #1: Ανθρώπινα δικαιώματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βασικά στοιχεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα: ορισμοί, πρότυπα, μέσα, αξίες και χαρακτηριστικά - Ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο των μέσων ενημέρωσης, της ελευθερίας του λόγου και της ρητορικής μίσους
11 - 11.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
11.30 - 13	<p>Μπλοκ #2: Μέσα μαζικής ενημέρωσης και παιδεία στα μέσα μαζικής ενημέρωσης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βασικά στοιχεία του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης: διάφοροι τύποι παραπληροφόρησης κ.λπ.
13 - 14	ΓΕΥΜΑ
14 - 15.30	<p>Μπλοκ #3: Παραπληροφόρηση, κακή πληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ένα ολόκληρο μπλοκ που αντιμετωπίζει όλες τις μορφές ψευδών ειδήσεων, προπαγάνδας και παραπληροφόρησης, - Θεμέλιο της ροής πληροφοριών, - Πρακτική κατάρτιση/εργαστήριο για τη διερεύνηση και επαλήθευση ψευδών ειδήσεων.
15.30 - 16	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
16 - 17.30	<p>Μπλοκ #4: Ρητορική μίσους</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βασικά στοιχεία για τη ρητορική μίσους: τι είναι; ποιες μορφές; συνδέσεις με στερεότυπα, προκαταλήψεις, διακρίσεις και εγκλήματα μίσους (φαινόμενο χιονοστιβάδας)- κ.λπ. - Πώς να αξιολογήσετε υποθέσεις ρητορικής μίσους; - Ποιες είναι ορισμένες από τις απαντήσεις στη ρητορική μίσους;
Δραστηριότητες	

ΗΜΕΡΑ 3	
ΩΡΑ	δραστηριότητα
9.30 - 11	<p>Μπλοκ #1: Διαγενεακή εργασία (Μέρος 1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πώς να εργαστείτε με άτομα 50+ (βέλτιστες πρακτικές, ερωτήσεις...), - Αναγνωρίστε τα στερεότυπα σχετικά με τους ηλικιωμένους καθώς και τις προκλήσεις, - Διαφορετικές προσεγγίσεις σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες: 55 - 65, 65 - 75, 75+, - Ηλικιακές διακρίσεις ως βασικό παράδειγμα για τη συνεργασία με μεγαλύτερους ενηλίκους για την καταπολέμηση των στερεοτύπων.
11 - 11.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
11.30 - 13	<p>Μπλοκ #2: Διαγενεακή εργασία (Μέρος 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διάλογος μεταξύ των γενεών, επικοινωνία σχετικά με τη χρήση των μέσων ενημέρωσης, - Καλές πρακτικές στο θέμα της εκπαίδευσης ενηλίκων (άνω των 55 ετών), πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες κατάρτισης, τις μεθοδολογίες κ.λπ, - Ανάγκες των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας.
13 - 14	ΓΕΥΜΑ
14 - 15.30	<p>Μπλοκ #3: Πρακτικές εργασίες για την εκπαίδευση ενηλίκων (Μέρος 1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παιχνίδι ρόλων/παιχνίδι προσομοίωσης (νέος εναντίον ηλικιωμένου), - Πρακτικά εργαλεία και πώς προσεγγίζουμε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας - Ξεκινώντας από μια επιλογή καλών πρακτικών στο θέμα της εκπαίδευσης ενηλίκων (άνω των 55 ετών) και αναλύοντάς τες.
15.30 - 16	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΗΜΕΡΑ 4	
ΩΡΑ	δραστηριότητα
9.30 - 11	<p>Μπλοκ #1: εκπαιδευτικές δεξιότητες (μέρος 1)</p> <p>https://stormboard.com/storm/1225552/ToT_Programme</p>
11 - 11.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
11.30 - 13	<p>Μπλοκ #2: εκπαιδευτικές δεξιότητες (μέρος 2)</p> <p>https://stormboard.com/storm/1225552/ToT_Programme</p>
13 - 14	ΓΕΥΜΑ
14 - 15.30	<p>Μπλοκ #3: εκπαιδευτικές δεξιότητες (μέρος 3)</p> <p>https://stormboard.com/storm/1225552/ToT_Programme</p>
15.30 - 16	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
16 - 17.30	<p>Μπλοκ #4: εκπαιδευτικές δεξιότητες (μέρος 4)</p> <p>https://stormboard.com/storm/1225552/ToT_Programme</p>
Δραστηριότητες	

ΗΜΕΡΑ 5	
ΩΡΑ	δραστηριότητα
9.30 - 11	<p>Μπλοκ #1: Σχέδια δράσης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι νέοι πρεσβευτές αρχίζουν να επεξεργάζονται τα σχέδια δράσης τους για το πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων (π.χ. πώς θα συνεργαστούν με τους ηλικιωμένους);, - Λίστα ελέγχου ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βεβαιωθείτε ότι οι πρακτικές μας συνάδουν με τις αξίες των ανθρώπινων δικαιωμάτων)
11 - 11.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
11.30 - 13	<p>Μπλοκ #2: Παρουσίαση των σχεδίων δράσης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι νέοι πρεσβευτές οριστικοποιούν και παρουσιάζουν τα σχέδια δράσης, - Λαμβάνουν ανατροφοδότηση από την εκπαιδευτική ομάδα και μεταξύ τους.
13 - 14	ΓΕΥΜΑ
14 - 15.30	<p>Μπλοκ #3: Πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων (Μέρος 1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Λεπτομερής παρουσίαση του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων, - Καθορισμός του χρονοδιαγράμματος για το πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων, - Οι νέοι πρεσβευτές θα πρέπει να έχουν πολύ σαφή κατανόηση του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων. - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ <p>Μπλοκ #3: Επόμενα βήματα, χρονοδιάγραμμα και εσωτερικές επικοινωνίες (Μέρος 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παρουσίαση των καναλιών εσωτερικών επικοινωνιών: ομάδα what-sapp, loomio, Ψηφιακή ακαδημία κ.λπ, - Καθορισμός των επόμενων βημάτων, κατανομή ρόλων και καθηκόντων, - Καθορισμός σαφούς σημείου επαφής: αν οι νέοι πρεσβευτές χρειάζονται υποστήριξη ή βοήθεια, με ποιον πρέπει να επικοινωνήσουν; κ.λπ.
15.30 - 16	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
16 - 17.30	<p>Μπλοκ #4: Αξιολόγηση και κλείσιμο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εκτελέστε την άσκηση αξιολόγησης και ίσως το ηλεκτρονικό έντυπο αξιολόγησης, - Επανεξετάστε τους φόβους, τις προσδοκίες από την 1η ημέρα, - Κλείστε με μια ωραία άσκηση που θα κρατήσει την ομάδα ενωμένη, - Αγκαλιές και ομαδική φωτογραφία - cheeseeeee!
Δραστηριότητες	Γιορτή λήξης

1.3 Σημαντικές πληροφορίες

Η διαδικασία του εργαστηρίου συν-σχεδιασμού όχι μόνο παρείχε τις βάσεις για την οικοδόμηση μιας συμμετοχικής ΤΟΤ, αλλά βοήθησε επίσης στην ανταλλαγή επιφυλάξεων, προκλήσεων, απογοητεύσεων και ιδεών μεταξύ των εταίρων. Έμμεσα, βοήθησε επίσης στην οικοδόμηση ισχυρότερης συνοχής της ομάδας.

Ορισμένες από τις βασικές γνώσεις που προέκυψαν από το εργαστήριο συν διαμόρφωσης είναι οι ακόλουθες:

Όλοι οι εταίροι δεσμεύτηκαν να διατηρήσουν τον ίδιο σκοπό και τους ίδιους στόχους για την εκπαίδευση, γεγονός που θα οδηγούσε στην πιθανή επιτυχία της.

Οι εταίροι, ωστόσο, συμφώνησαν ότι ο καθένας από αυτούς θα πρέπει να έχει τη δική του ελευθερία και ευελιξία όσον αφορά στις εκπαιδευτικές μεθοδολογίες, τα διαδικτυακά εργαλεία, το χρονοδιάγραμμα και τη θεματολογία που θα ήθελε να εισάγει στην ΤΟΤ της χώρας του, σε αντίθεση με το άκαμπτο πρόγραμμα που εφαρμόζεται εξ ορισμού σε όλες τις χώρες. Αυτό το συγκεκριμένο στοιχείο εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από όλους.

Η πρόσληψη Νέων Πρεσβευτών ήταν επίσης πολύ διαφορετική από χώρα σε χώρα, εμπλουτίζοντας έτσι την εμπειρία του έργου.

Καθώς η κατάσταση με το Covid19 ήταν αβέβαιη, οι εταίροι εργάστηκαν επίσης για την οικοδόμηση της διαδικτυακής Ακαδημίας Digitol, η οποία αποτέλεσε τον βασικό κόμβο για τη μετατροπή των μαθημάτων δια ζώσης σε διαδικτυακά περιβάλλοντα. Το στοιχείο αυτό είχε μελετηθεί από την αρχή κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου συν διαμόρφωσης.

Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών ομάδων κάθε χώρας υπήρξε καθοριστική, ιδίως όσον αφορά στην ανταλλαγή υλικών, δραστηριοτήτων, εμπειριών και ιδεών. Αυτό βοήθησε στη διατήρηση του διεθνούς χαρακτήρα του έργου και του συνεργατικού του πνεύματος.

Τέλος, προκειμένου να διασφαλιστεί ένα δυναμικό, διαδραστικό, συμμετοχικό και ολοκληρωμένο μαθησιακό περιβάλλον, ήταν σημαντικό να συνδυαστούν διαδικτυακοί χώροι μάθησης, όπως το Digitol Online Academy, με ζωντανές συνεδρίες μάθησης μέσω πλατφορμών τηλεδιάσκεψης. Αυτό βοήθησε στη διασφάλιση της μακροχρόνιας δέσμευσης των νέων εθελοντών.

Εκπαίδευση Εκπαιδευτών DIGITAL

2.1. Εισαγωγή

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται οι εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, οι μεθοδολογίες και το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εφαρμόστηκαν στην Ιταλία, τη Βουλγαρία, την Ελλάδα και τη Γερμανία. Όπως ειπώθηκε στην προηγούμενη ενότητα, το γενικό πρόγραμμα εκπαίδευσης λειτούργησε ως κατευθυντήρια γραμμή για όλους τους εταίρους, οι οποίοι στη συνέχεια το υιοθέτησαν περαιτέρω για να ανταποκριθούν στο πλαίσιο της κάθε χώρας.

Η ενότητα αυτή προσπαθεί επίσης να εξετάσει τα κύρια αποτελέσματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν κατά την εφαρμογή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Είναι αυτονόητο ότι η πανδημία του Covid19 επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή τους με την αρχική τους μορφή - ως διαζώσης εκπαίδευση μιας εβδομάδας. Παρ' όλα αυτά, η κατάσταση αυτή ενθάρρυνε την ομάδα να σκεφτεί άλλες λύσεις βασισμένες στην τεχνολογία που εξασφαλίζουν την υλοποίηση των ToT με δυναμικούς, συμμετοχικούς και διαδραστικούς τρόπους. Σε αυτό το πνεύμα γεννήθηκε το Digital Online Academy.

Διαδικτυακή Ακαδημία DIGITOL

Η Διαδικτυακή Ακαδημία DIGITOL είναι ένα διαδικτυακό περιβάλλον μάθησης για νέους πρεσβευτές, άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, εκπαιδευτές και εμπειρογνώμονες που εμπλέκονται στο πρόγραμμα, καθώς και ένας δημόσια προσβάσιμος χώρος αποθήκευσης σχετικών πληροφοριών, δεδομένων, υλικών και γνώσεων..

Ορισμένες από τις κύριες λειτουργίες της Διαδικτυακής Ακαδημίας DIGITOL είναι:

Χώροι ηλεκτρονικής μάθησης, οι οποίοι διακρίνονται ανά χώρα εταίρο και σχετική γλώσσα (βουλγαρικά, γερμανικά, ελληνικά, ιταλικά). Οι ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης χωρίζονται σύμφωνα με τα ακόλουθα επίπεδα κατάρτισης:

- Ενότητα, που περιλαμβάνει μαθησιακές ενότητες και θερμοκοιτίδες εργασιών.
- Εργασίες, που προορίζονται για συγκεκριμένα μαθήματα.
- Εργασίες, που επιτρέπουν τον έλεγχο της προόδου των εκπαιδευομένων κατά την ολοκλήρωση των διαφόρων εργασιών

Δυνατότητα πλοιόγησης σε πέντε γλώσσες (όλες οι προαναφερθείσες γλώσσες, καθώς και τα αγγλικά).

Μια ιδιωτική ενότητα διαθέσιμη σε όλους τους χρήστες (π.χ. η ενότητα “Ο λογαριασμός μου”), η οποία παρέχει σε όλους τους εμπλεκόμενους (π.χ. νέους πρεσβευτές, εκπαιδευτές κ.λπ.) τη δυνατότητα να δημιουργήσουν λογαριασμό με προσωπικό προφίλ (όνομα, επώνυμο, στοιχεία επικοινωνίας, φωτογραφία, σύντομο βιογραφικό), δυνατότητα επεξεργασίας του προφίλ ανά πάσα στιγμή και πρόσβαση στα ειδικά εργαλεία και υλικό που διατίθενται μέσω

των χώρων ηλεκτρονικής μάθησης.

Ένα φόρουμ για συζητήσεις, που επιτρέπει τη γρήγορη και εύκολη επικοινωνία. Το φόρουμ χρησιμοποιείται επίσης για τη μεταφόρτωση εγγράφων και ψηφιακού περιεχομένου (όπως βίντεο, podcasts κ.λπ.).

Ενώ η Διαδικτυακή Ακαδημία Digitol Online προσέφερε έναν δυναμικό χώρο μάθησης, εντούτοις δε διέθετε τη δυνατότητα ζωντανών εκδηλώσεων, όπου οι νέοι πρεσβευτές και οι εκπαιδευτές θα μπορούσαν να αλληλεπιδρούν και να μαθαίνουν σε πραγματικό χρόνο. Αυτό συμπληρώθηκε από εξωτερικές πλατφόρμες τηλεδιάσκεψης.

Τέλος, προκειμένου να διευκολυνθεί ένα πιο δυναμικό μοντέλο μάθησης, συμφωνήθηκε ότι οι ενότητες ΤοΤ παραδίδονται σε δύο μορφές:

1. Μέσω της Διαδικτυακής Ακαδημίας Digitol, όπου μια σειρά από Ενότητες που περιέχουν διάφορες εργασίες θα διθούν στους νέους πρεσβευτές για ολοκλήρωση.
2. Και, μέσω διαδικτυακών συναντήσεων που οργανώνονται μετά από κάθε ενότητα.

Η δομή των ΤοΤ έχει λάβει την ακόλουθη μορφή:

MODULE 1

TASK 1

TASK 2

TASK 3

MODULE 2

TWO TO THREE HOURS ONLINE
WORKSHOP

2.2.

ΤοΤ στην Ιταλία

Η εκπαίδευση στην Ιταλία The ToT in Italy περιλάμβανε πέντε Ενότητες, ακολουθούμενες η κάθε μία από μία διαδικτυακή συνάντηση. Ολοκληρώθηκε με δύο εργαστήρια. Το πρόγραμμα των συναντήσεων προσαρμόστηκε για μάθηση εξ αποστάσεως προβλέποντας μία συνάντηση το μήνα.

ΤοΤ στην Ιταλία			
μήνας	Ενότητα	εργασίες E-learning	διαδικτυακή συνάντηση
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	1	γνωριμία ομάδας	γνωριμία ομάδας
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	2	Ανθρώπινα Δικαιώματα	Ανθρώπινα Δικαιώματα
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	3	Ρητορική Μίσους	Ρητορική Μίσους
ΜΑΡΤΙΟΣ	4	Παιδεία στα μέσα, παραπληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις	Παιδεία στα μέσα, παραπληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	5	εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και διαγενεακή συνεργασία	εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και διαγενεακή συνεργασία

ΤοΤ στην Ιταλία	
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΜΠΛΟΚ
1η ΜΕΡΑ (ΑΠΡΙΛΙΟΣ)	2η ΜΕΡΑ (ΑΠΡΙΛΙΟΣ)
- Σχεδιασμός μαθησιακής εμπειρίας με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας - Εκπαίδευση σε θέματα διευκόλυνσης και μη τυπικής εκπαίδευσης (Διαδικτυακή συνάντηση)	- Σχεδιασμός προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων - Καθορισμός χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων. (Διαδικτυακή συνάντηση)

Ενότητες

1.Ενότητα 1: Γνωριμία ομάδας

Αυτή η ενότητα αποσκοπούσε στην οικοδόμηση της συνοχής της ομάδας και στην εξοικείωση των Νέων Πρεσβευτών με το πρόγραμμα Digitol καθώς και με την ομάδα των εκπαιδευτών. Περαιτέρω, η ενότητα παρείχε στους εθελοντές χώρο για να θέσουν τους μαθησιακούς στόχους και τις προσδοκίες τους.

2.Ενότητα 2: ανθρώπινα Δικαιώματα

Η ενότητα για τα ανθρώπινα δικαιώματα εξέτασε τα βασικά χαρακτηριστικά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους δεσμούς μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ελευθερίας της έκφρασης και της ρητορικής μίσους. Χρησιμοποιώντας δραστηριότητες μη τυπικής εκπαίδευσης, η ενότητα εισήγαγε τα ανθρώπινα δικαιώματα από την οπτική γωνία των εθελοντών. Τέλος, τους επέτρεψε να δημιουργήσουν μια κοινή συλλογή εργαλείων πολυμέσων για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

3.Ενότητα 3: Ρητορική μίσους

Με βάση την προηγούμενη ενότητα - ιδίως τη σχέση μεταξύ της ελευθερίας της έκφρασης, της ρητορικής μίσους και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - αυτή η ενότητα εξέτασε σε μεγαλύτερο βάθος τις αιτίες της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και ανέπτυξε τις ικανότητες των εκπαιδευομένων για τον εντοπισμό, την ανάλυση και την αξιολόγηση διαφόρων περιπτώσεων ρητορικής μίσους. Η ενότητα ενθάρρυνε επίσης την κριτική σκέψη σχετικά με τις στρατηγικές για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και εκτός διαδικτύου.

4.Ενότητα 4: Παιδεία στα Μέσα, παραπληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις

Αυτή η ενότητα εξέτασε δύο αλληλένδετα θέματα, δηλαδή την παιδεία στα μέσα ενημέρωσης και την παραπληροφόρηση και τις ψευδείς ειδήσεις. Η ενότητα προέβλεπε την εμπλοκή των Νέων Πρεσβευτών σε πρακτικές εργασίες όπου παρήγαγαν διάφορα σχετικά υλικά που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν με άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Στη συνέχεια έθεσε προβληματισμούς σχετικά με τον ρόλο της παραπληροφόρησης των μέσων ενημέρωσης και των ψευδών ειδήσεων απέναντι στη ρητορική μίσους και τη δημοκρατία. Αναλύθηκαν διάφορες μελέτες περίπτωσης: από τη θεωρία συνωμοσίας Pizzagate έως την Cambridge Analytics.

5.Ενότητα 5: Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και διαγενεακές προσεγγίσεις

Στόχος αυτής της ενότητας ήταν η ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων των νέων εθελοντών στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη μη τυπική εκπαίδευση, δηλαδή: σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, τεχνικές διευκόλυνσης κ.λπ. στο πλαίσιο της εργασίας μεταξύ των γενεών. Η ενότητα αυτή τους προετοίμασε για το επόμενο στάδιο του έργου, της ανάπτυξης δεξιοτήτων των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Τέλος, η ενότητα έδωσε τη δυνατότητα στους Νέους Πρεσβευτές να μοιραστούν απόψεις και να συζητήσουν σχετικά με τα στερεότυπα που υπάρχουν για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (55+) καθώς και τις προκλήσεις που

διήμερο

Το εκπαιδευτικό διήμερο ήταν καταληκτικό «ταξίδι» για τους Νέους Πρεσβευτές στην Ιταλία. Ο κύριος στόχος ήταν διπτός: η παροχή μεθοδολογικών και ψηφιακών γνώσεων και δεξιοτήτων για την υλοποίηση διαδραστικών εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σε ψηφιακό περιβάλλον για μια ομάδα-στόχο άνω των 55 ετών- και, η δημιουργία ενός συμμετοχικού χώρου για τους εθελοντές για την ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (δηλ. ο καθορισμός των κύριων στοιχείων του προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων, όπως: ενότητες, συναντήσεις, χρονοδιάγραμμα, ομάδες κ.λπ.). Δεδομένου ότι επρόκειτο για το καταληκτικό εργαστήριο, χρησίμευσε επίσης για να αποσαφηνιστούν τα επόμενα βήματα του έργου Digitol και να οργανωθεί ένα επίσημο κλείσιμο και η αξιολόγηση του προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

Κύρια αποτελέσματα και προκλήσεις

Η πλειονότητα των εθελοντών που έκαναν αίτηση για το πρόγραμμα παρέμειναν μέχρι το τέλος του, παρά το γεγονός ότι η φύση της ενασχόλησής τους άλλαξε λόγω της πανδημίας.

Ο συνδυασμός ζωντανών διαδικτυακών συναντήσεων με τη διαδικτυακή ακαδημία αποδείχθηκε “επιτυχημένη συνταγή” για την αντικατάσταση της εβδομαδιαίας εκπαίδευσης δια ζώσης.

Η διαχείριση των προσδοκιών και οι σαφείς οδηγίες σχετικά με τις δεσμεύσεις και την εμπλοκή των εθελοντών στο έργο αποτέλεσαν δύο βασικά στοιχεία όσον αφορά τη διασφάλιση του έργου, δεδομένης της μακροπρόθεσμης εμπλοκής των εθελοντών στην εκπαίδευση και στο πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων στη συνέχεια.

Η αδυναμία για δια ζώσης εκπαίδευση λόγω της πανδημίας και για μάθηση σε συνεχόμενες ημέρες, καθώς και η “διαδικτυακή κόπωση” - αποδείχθηκε πρόκληση για τους νέους Πρεσβευτές και την ομάδα των εκπαιδευτών.

Ο περιορισμένος χρόνος για τις διαδικτυακές ζωντανές συναντήσεις αποτέλεσε εμπόδιο στο να εμβαθύνουμε περισσότερο όσον αφορά τη συζήτηση και τον προβληματισμό σχετικά με διάφορα θέματα.

2.3.

Εκπαίδευση εκπαιδευτών στη Βουλγαρία

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης στη Βουλγαρία είχε αρχικά προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί στη Σόφια, ως πενθήμερη δια ζώσης εκπαίδευση. Ωστόσο, η κατάσταση του Covid19 δεν επέτρεψε τη διοργάνωσή του και ολόκληρο το πρόγραμμα προσαρμόστηκε σε διαδικτυακή εκπαίδευση.

Εκπαίδευση εκπαιδευτών στη Βουλγαρία			
μήνας	Ενότητα	εργασίες E-learning	διαδικτυακή συνάντηση
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	1	Ψευδείς ειδήσεις	Ψευδείς ειδήσεις
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	2	Ενημέρωση/Παραπληροφόρηση/εκστρατείες	Ενημέρωση/Παραπληροφόρηση/εκστρατείες
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	1	Ψευδείς ειδήσεις	Ψευδείς ειδήσεις
	2	Ενημέρωση/Παραπληροφόρηση/εκστρατείες	Ενημέρωση/Παραπληροφόρηση/εκστρατείες
	3	Ανθρώπινα δικαιώματα και ρητορική μίσους	Ανθρώπινα δικαιώματα και ρητορική μίσους
	4	Εκπαίδευση Ενηλίκων	Εκπαίδευση Ενηλίκων
	5	Πρακτική εξάσκηση από ΝΠ	Πρακτική εξάσκηση από ΝΠ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	-	Σχεδιασμός του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων- Digitol E-Academy - εγγραφές, λειτουργίες, οργάνωση του χώρου, φόρτωση υλικού- Φόρουμ- Διαδραστικά παιχνίδια για τη δημιουργία ομάδας Σύνοψη προηγούμενης μέρας	

Ενότητα

Ενότητα 1: Ψευδείς ειδήσεις

Η ενότητα επέτρεψε στους ΝΠ να διερευνήσουν το θέμα των ψευδών ειδήσεων, δηλαδή ολόκληρο τον κύκλο παραγωγής, διανομής, ενίσχυσης και αντίκτυπου. Είχαν επίσης την ευκαιρία να μάθουν διάφορες μεθόδους/εργαλεία ελέγχου γεγονότων, καθώς και βασικές αρχές αναγνώρισης των ψευδών ειδήσεων και μηνυμάτων και άλλων πιθανών μέσων χειραγώγησης.

Ενότητα 2: Ενημέρωση/ εκστρατείες ΔΣ Παραπληροφόρηση/

Αυτή η ενότητα είχε ως στόχο να προσφέρει στους Νέους Πρεσβευτές μία ολοκληρωμένη εικόνα της "σφαίρας της πληροφορίας": από τον ορισμό του τι είναι η πληροφορία έως την παραπληροφόρηση και τους δεσμούς της με τις εκστρατείες δημοσίων σχέσεων και τις πολιτικές εκστρατείες έως τις σκοτεινές διαφημίσεις. Αυτό περιλάμβανε πολυάριθμες μελέτες περιπτώσεων που αναλύουν διάφορες πτυχές των εκστρατειών και των συνεπειών τους. Η ενότητα άγγιξε και άλλα στοιχεία/θέματα, όπως ο ρόλος της φάρσας στα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης, η διαδικτυακή εθιμοτυπία κ.λπ.

Ενότητα 3: Ανθρώπινα δικαιώματα και ρητορική μίσους

Η ενότητα αυτή εισήγαγε τα ανθρώπινα δικαιώματα και εξέτασε τις διάφορες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ποιες είναι οι ευθύνες απέναντί τους. Εξετάστηκαν επίσης τα ανθρώπινα δικαιώματα από την οπτική γωνία των μέσων ενημέρωσης και της ρητορικής μίσους, κάνοντας μια σύνδεση μεταξύ των τριών θεμάτων και εντοπίζοντας τα κομβικά σημεία. Η ενότητα παρείχε επίσης ορισμένες βέλτιστες πρακτικές για τους εθελοντές, όσον αφορά στην καταπολέμηση της ρητορικής μίσους μέσω της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως το κίνημα του Συμβουλίου της Ευρώπης "Οχι στη ρητορική μίσους".

Ενότητα 4: Εκπαίδευση ενηλίκων

Αυτή η ενότητα εισήγαγε το θέμα της εκπαίδευσης ενηλίκων, ορίζοντας: τις αρχές, τις διαφορές μεταξύ ενηλίκων και παιδιών ως εκπαιδευόμενων, το θεωρητικό υπόβαθρο και πρακτικές συμβουλές για το σχεδιασμό μιας εκπαιδευτικής συνεδρίας για ενηλίκους εκπαιδευόμενους, τις πιθανές προκλήσεις και τα κοινά στερεότυπα. Η ενότητα ολοκληρώθηκε με μια πρακτική άσκηση όπου οι Νέοι Πρεσβευτές έπρεπε να επιλέξουν ένα θέμα και να προετοιμάσουν μια εκπαιδευτική συνεδρία. Ο σκοπός αυτής της άσκησης ήταν να προσφέρει βιωματική μάθηση στους ΝΠ που θα τους χρησιμεύσει ως πρακτική εξάσκηση για το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ικανοτήτων ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας που θα ακολουθούσε.

Ενότητα 5: Παρουσίαση από Νέους Πρεσβευτές

Στόχος της ενότητας ήταν να προσφέρει πρακτική εμπειρία στους ΝΠ για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης, εξασκώντας έτσι τις δεξιότητες που απέκτησαν. Οι ΝΠ χωρίστηκαν σε τρεις μικρές ομάδες και κάθε μία από αυτές έπρεπε να προετοιμάσει μια εκπαιδευτική συνεδρία για ένα συγκεκριμένο θέμα και να την παραδώσει ζωντανά κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής συνάντησης. Η άσκηση αυτή τους βοήθησε να εξοικειωθούν με μεθοδολογίες της μη τυπικής εκπαίδευσης και με δεξιότητες διευκόλυνσης.

Κύρια αποτελέσματα και προκλήσεις

Μια ομάδα Νέων Πρεσβευτών αφοσιωμένη και με ισχυρό κίνητρο, συνέχισε στο πρόγραμμα Digitol, και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων, εκπαιδεύοντας άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Η εκπαίδευση ήταν προγραμματισμένη να ολοκληρωθεί σε 30 ώρες, ωστόσο ξεπέρασε τις 45. Ενώ αυτό δείχνει τον ενθουσιασμό της ομάδας, σε ορισμένες στιγμές αποδείχθηκε επίσης κουραστικό, δεδομένου ότι μεγάλο μέρος της εκπαίδευσης έγινε μέσω διαδικτύου.

Οι περιορισμοί του Covid19, η αδυναμία προσωπικής συνάντησης και δια ζώσης εκπαίδευσης, αποδείχθηκαν πρόκληση.

Η πραγματοποίηση της πρώτης εισαγωγικής συνεδρίασης "Γνωριμία της ομάδας" μέσω διαδικτύου δεν βοήθησε στη δημιουργία ομάδας και στην ενίσχυση της συνοχής της. Αντιθέτως, συντέλεσε στην εγκατάλειψη μεταξύ των ΝΠ, οι οποίοι έπρεπε να αντικατασταθούν με έναν 2ο γύρο πρόσκλησης συμμετεχόντων.

2.4. Εκπαίδευση Εκπαιδευτών στην Ελλάδα

Η εκπαίδευση εκπαιδευτών στην Ελλάδα ήταν ένα μακρύ ταξίδι που ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2020 και ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2021, με τη συμμετοχή δέκα εθελοντών. Μέσα από συμμετοχικές και διαδραστικές προσεγγίσεις, με την καθοδήγηση των τεσσάρων εκπαιδευτών τους, το πρόγραμμα εκπαίδευσης κάλυψε τα θέματα των ψευδών ειδήσεων και της παραπληροφόρησης, αναδεικνύοντας τα ζητήματα του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και της ρητορικής μίσους, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα στερεότυπα γενικά και πώς μας επηρεάζουν, αλλά και τα στερεότυπα που σχετίζονται με τον ηλικιακό ρατσισμό.

Δυστυχώς, λόγω των περιορισμών του Covid-19 που επιβλήθηκαν από την ελληνική κυβέρνηση, ήταν αδύνατο να διεξαχθεί διάζωσης εκπαίδευσης-ως εκ τούτου, ολόκληρη η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά. Αυτό ήταν φυσικά μια πρόκληση, καθώς όλες οι ενότητες έπρεπε να τροποποιηθούν ώστε να ταιριάζουν στην online εκπαίδευση, και όπως ήταν αναμενόμενο, επηρέασε αρνητικά την αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων. Παράλληλα όμως, είχε και τη θετική του πλευρά, Αντίθετα, θα μπορούσε να θεωρηθεί θετικό, καθώς έδωσε την ευκαιρία σε δύο Νέους Πρεσβευτές να συμμετάσχουν που δεν ζουν στην Αθήνα

Εκπαίδευση Εκπαιδευτών στην Ελλάδα			
μήνας		εργασίες E-learning	διαδικτυακή συνάντηση
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	1	Γνωριμία ομάδας	Γνωριμία ομάδας
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	2	Δραστηριότητες / συζήτηση σε θέματα όπως παραπληροφόρηση, ψευδείς ειδήσεις, ασφαλής χρήση διαδικτύου, κοινωνικά δίκτυα, ρητορική μίσους	Δραστηριότητες / συζήτηση σε θέματα όπως παραπληροφόρηση, ψευδείς ειδήσεις, ασφαλής χρήση διαδικτύου, κοινωνικά δίκτυα, ρητορική μίσους
ΜΑΡΤΙΟΣ	3	συζήτηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα: ανάλυση προκαταλήψεων μέσα από τον τρόπο που παρουσιάζονται οι ειδήσεις	συζήτηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα: ανάλυση προκαταλήψεων μέσα από τον τρόπο που παρουσιάζονται οι ειδήσεις
	4	Διαγενεακές δραστηριότητες	Διαγενεακές δραστηριότητες
	5	Στερεότυπα και ηλικιακές	Στερεότυπα και ηλικιακές
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	6	Εκπαιδευτικά εργαλεία	Εκπαιδευτικά εργαλεία
	7	Σχεδιασμός προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων	Σχεδιασμός προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων

Ενότητα

Ενότητα 1: Γνωριμία ομάδας

Οι ΝΠ γνώρισαν το πρόγραμμα Digitol και γνωρίστηκαν μεταξύ τους. Η ενότητα παρείχε ένα χώρο για να εκφράσουν τις προσδοκίες και τις σκέψεις τους σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να συμβάλουν στο πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών και στο έργο γενικότερα.

Ενότητα 2: **Παραπληροφόρηση, Ψευδείς Ειδήσεις, Ασφαλής χρήση διαδικτύου, Μέσα Ενημέρωσης και Ρητορική Μίσους**

Η ενότητα εισήγαγε την έννοια των ψευδών ειδήσεων, δηλαδή: ποια είναι τα στοιχεία που τις χαρακτηρίζουν και γιατί είναι τόσο αποτελεσματικές, τον τρόπο με τον οποίο οι ψευδείς ειδήσεις επηρεάζουν τα συναισθήματα και τα συναισθήματα του δέκτη και ποια είναι η διαφορά μεταξύ σκόπιμων και μη σκόπιμων ψευδών ειδήσεων. Εξετάστηκε επίσης ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης και της ρητορικής μίσους, θίγοντας τη συζήτηση "ρητορική μίσους έναντι της ελευθερίας της έκφρασης". Τέλος, η ενότητα προβληματίστηκε σχετικά με την ασφαλή χρήση του διαδικτύου και σε καλές πρακτικές.

Ενότητα 3: **Συζήτηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα: Speaking about human rights: ανάλυση στερεοτύπων και προκαταλήψεων μέσα από τον τρόπο που παρουσιάζονται οι ειδήσεις**

Σκοπός αυτής της ενότητας ήταν να προσεγγίσει το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων βάζοντας τους ΝΠ να προβληματιστούν σχετικά με τις δικές της προκαταλήψεις και τα στερεότυπά τους και στη συνέχεια να σκεφτούν κριτικά πάνω σε αυτές. Περαιτέρω, η ενότητα αποσκοπούσε στην καλλιέργεια της κατανόησης των ΝΠ για το πώς τα στερεότυπα επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τους άλλους και τον αντίκτυπο που έχουν τα στερεότυπα στην κοινωνία.

Ενότητα 4:

Διαγενεακές δραστηριότητες

Η ενότητα αυτή προσκοπούσε στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης των ΝΠ προς τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, τους ηλικιωμένους. Μέσω της μη τυπικής συμμετοχικής εκπαίδευσης, οι ΝΠ προβληματίστηκαν σχετικά με το πώς ο τρόπος που αλληλεπιδρούμε με το περιβάλλον μπορεί να αλλάξει όσο μεγαλώνουμε, λόγω των αλλαγών που συμβαίνουν στο σώμα μας.

Ενότητα 5:

Στερεότυπα και ηλικιακές διακρίσεις

Στόχος της ενότητας ήταν η διερεύνηση των ακόλουθων ερωτημάτων: Ποιοι είναι οι άνθρωποι 55+; Πώς μαθαίνουν και ποια είναι η σχέση τους με την τεχνολογία και τις πληροφορίες; Τι είναι ο ηλικιακός ρατσισμός και ποιες οι αρνητικές επιπτώσεις που έχει σε όλους μας; Αυτή η ενότητα παρείχε επίσης πρακτική εμπειρία για τους ΝΠ σχετικά με τις ερευνητικές διαδικασίες (συλλογή δεδομένων), όπως οι σύντομες συνεντεύξεις, η ανάλυση και σύνθεση των δεδομένων, η παρουσίαση, η ομαδική εργασία. Επιπλέον, βοήθησε τους ΝΠ να αναπτύξουν άλλες ικανότητες, όπως το πώς να είναι ευέλικτοι και να προσαρμόζονται στις ανάγκες των εκπαιδευομένων, να σέβονται τη διαφορετικότητα, και να είναι ανοιχτόμυσαλοι.

Ενότητα 6:

Εκπαιδευτικά εργαλεία

Η ενότητα αυτή εισήγαγε πολυάριθμα εκπαιδευτικά εργαλεία από τον τομέα της Γηραγωγικής και της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων. Η ενότητα παρείχε επίσης μια βιωματικές ασκήσεις στους ΝΠ για τη διευκόλυνση των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Τέλος, παρουσιάστηκε και εφαρμόστηκε η Ακαδημία Digitol ως περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης για το πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων.

**Ενότητα 7:
Συν-σχεδιασμός προγράμματος
ανάπτυξης ικανοτήτων**

Ο κύριος στόχος αυτής της ενότητας ήταν να δημιουργηθεί ένας ασφαλής χώρος για τους ΝΠ ώστε να συζητήσουν, να κάνουν καταιγισμό ιδεών και να ανταλλάξουν τις ιδέες τους σχετικά με τις δράσεις του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων. Με συμμετοχικό τρόπο, οι ΝΠ συνέταξαν και συμφώνησαν σε ένα σχέδιο για το πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος και των αρμοδιοτήτων που θα αναλάμβαναν.

Κύρια αποτελέσματα και προκλήσεις

Η εκπαίδευση προετοίμασε τους ΝΠ για να εκπληρώσουν το ρόλο τους ως διευκολυντές και εκπαιδευτές ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ηλικιακής αυτής ομάδας, οι Νέοι Πρεσβευτές διερεύνησαν κρίσιμα ζητήματα της εποχής μας, όπως οι ψευδείς ειδήσεις, ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης, η ρητορική μίσους κ.λπ. και πολλά άλλα.

Βοήθησε τους ΝΠ να διερευνήσουν τα δικά τους στερεότυπα και προκαταλήψεις απέναντι στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και στη συνέχεια να τα αναστοχαστούν κριτικά.

Οι περιορισμοί εξαιτίας της πανδημίας Covid19 αποτέλεσαν την κύρια πρόκληση του διαδικασίας. Για παράδειγμα, όλη η εργασία προετοιμασίας που είχε γίνει για τη δια ζώσης εκπαίδευση εκπαιδευτών, έπρεπε να τροποποιηθεί για διαδικτυακή εκπαίδευση.

Η δημιουργία μιας ομάδας με συνοχή ήταν ιδιαίτερα δύσκολο, εξαιτίας του ότι όλες οι δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά, χωρίς φυσική επαφή. Ωστόσο, στα θετικά, ο διαδικτυακός τρόπος λειτουργίας έδωσε τη δυνατότητα σε ΝΠ από άλλα μέρη της Ελλάδας να συμμετάσχουν, κάτι που δεν θα ήταν εφικτό διαφορετικά.

Προκειμένου να μη δημιουργηθεί "διαδικτυακή κόπωση" μεταξύ των ΝΠ, οι συναντήσεις έπρεπε να χωριστούν σε μικρότερες συνεδρίες, γεγονός που, κατά συνέπεια, έκανε την εκπαίδευση εκπαιδευτών να διαρκέσει περισσότερο από ό,τι είχε προγραμματιστεί αρχικά. Αυτό αποδείχθηκε πρόκληση όχι μόνο για την ομάδα των εκπαιδευτών, αλλά και για τους ΝΠ που έπρεπε να δεσμευτούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

2.5. Εκπαίδευση εκπαιδευτών στη Γερμανία

Το πρόγραμμα ΤοΤ στη Γερμανία διήρκεσε από το Δεκέμβριο του 2020 έως τον Απρίλιο του 2021. Αρχικά είχε προγραμματιστεί να πραγματοποιηθούν δύο εβδομάδες δια ζώσης εκπαίδευσης τον Δεκέμβριο. Ωστόσο, λόγω των συνεχίζομενων περιορισμών που σχετίζονται με το Covid-19, η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε σε διαδικτυακές πλατφόρμες.

Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν σε δύο φάσεις ως εξής:

Η πρώτη φάση της εκπαίδευσης πραγματοποιήθηκε τη δεύτερη εβδομάδα του Δεκεμβρίου 2020 και επικεντρώθηκε στην κατάρτιση των ΝΠ με γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης, με έμφαση στις ψευδείς ειδήσεις και τη ρητορική μίσους. Πραγματοποιήθηκε κυρίως από εξωτερικό εμπειρογνώμονα σε θέματα γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης, ψευδών ειδήσεων και ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, ενώ υποστηρίχθηκε και συντονίστηκε από τους εσωτερικούς εκπαιδευτές του έργου. Επιπλέον, οι ΝΠ ανέπτυξαν τις δικές τους αρχικές ιδέες για το περιεχόμενο που θα παραδιδόταν κατά τη διάρκεια του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων. Μέσω ομαδικής εργασίας, προβληματίστηκαν σχετικά με διαφορετικά σενάρια για το πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων και άρχισαν να σχεδιάζουν τις δικές τους ενότητες, εφαρμόζοντας όσα είχαν μάθει για τις ψευδείς ειδήσεις κατά τη διάρκεια του εβδομαδιαίου προγράμματος.

Η δεύτερη φάση του προγράμματος εκπαίδευσης πραγματοποιήθηκε από τον Ιανουάριο έως τον Απρίλιο. Επικεντρώθηκε στην εκπαίδευση των ΝΠ με δεξιότητες για το σχεδιασμό προγραμμάτων κατάρτισης, καθώς και σε δεξιότητες διευκόλυνσης και συντονισμού μέσα από ένα συνδυασμό θεωρίας και πράξης. Οι πρακτικές συνιστώσες κινήθηκαν γύρω από το σχεδιασμό περιεχομένου και του πλαισίου για το πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων. Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, οι ΝΠ πραγματοποίησαν μια εικονική εκπαιδευτική συνεδρία με μια ομάδα ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας, για να δοκιμάσουν τις συνεδρίες που ανέπτυξαν και να τελειοποιήσουν το σχεδιασμό. Αυτή η εικονική συνεδρία ήταν ένα κρίσιμο στοιχείο για το σχεδιασμό αυτής της δεύτερης φάσης, καθώς σηματοδότησε τη μετάβαση από τη θεωρία στην πράξη και ενθάρρυνε τους ΝΠ να σχεδιάσουν ένα πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας και να εξασκηθούν στο ρόλο τους ως μελλοντικοί εκπαιδευτές.

ΤοΤ στη Γερμανία			
ΜΗΝΑΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ	ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
Δεκέμβριος	1	Γνωριμία ομάδας & εισαγωγή στο πρόγραμμα	Γνωριμία ομάδας & εισαγωγή στο πρόγραμμα
	2	Παιδεία στα μέσα ενημέρωσης, ψευδείς ειδήσεις, ρητορική μίσους, ψευδείς ειδήσεις και θεωρίες συνωμοσίας	Παιδεία στα μέσα ενημέρωσης, ψευδείς ειδήσεις, ρητορική μίσους, ψευδείς ειδήσεις και θεωρίες συνωμοσίας
	3	Intergenerational work: YA meet with older adults	Intergenerational work: YA meet with older adults
	4	Διαγενεακή συνεργασία: Οι Νέοι Πρεσβευτές συναντούν τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας	Διαγενεακή συνεργασία: Οι Νέοι Πρεσβευτές συναντούν τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας
Ιανουάριος	5	Σχεδιασμός προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων και σκέψεις για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας	Σχεδιασμός προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων και σκέψεις για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας
Φεβρουάριος	6	Μέθοδοι διαγενεακής εκπαίδευσης και ανάπτυξη προγράμματος	Μέθοδοι διαγενεακής εκπαίδευσης και ανάπτυξη προγράμματος
	7	Συντονισμός, διευκόλυνση, εκπαιδευτικές δεξιότητες και μέθοδοι αξιολόγησης προόδου της μάθησης	Συντονισμός, διευκόλυνση, εκπαιδευτικές δεξιότητες και μέθοδοι αξιολόγησης προόδου της μάθησης
Μάρτιος	8	Ολοκλήρωση προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ολοκλήρωση προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων
Απρίλιος	9	Πρόσθετες εργασίες σχετικά με την παραπληροφόρηση στα μέσα ενημέρωσης και το ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης στις διακρίσεις	Πρόσθετες εργασίες σχετικά με την παραπληροφόρηση στα μέσα ενημέρωσης και το ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης στις διακρίσεις

Ενότητα

Ενότητα 1: Γνωριμία ομάδας

Αυτή η ενότητα είχε ως στόχο να προσφέρει ένα χώρο για να γνωριστούν οι ΥΑ μεταξύ τους, να οικοδομήσουντη συνοχή της ομάδας και να καταγράψουν τις προσδοκίες και τους φόβους τους για την ΤΟΤ. Οι ΥΑ εισήχθησαν επίσης στο πρόγραμμα ΤοΤ, το περιεχόμενο και τις μεθόδους της κατάρτισης.

Ενότητα 2: **Γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης, ψευδείς ειδήσεις, ρητορική μίσους, ψευδείς ειδήσεις και θεωρίες συνωμοσίας**

Η ενότητα ανέπτυξε την κριτική σκέψη και τις ικανότητες των ΝΠ σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης και τα θέματα που σχετίζονται με την παραπληροφόρηση. Το θέμα της ρητορικής μίσους εξετάστηκε κατά τη διάρκεια αυτής της ενότητας σε σχέση με την παραπληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης, τις ψευδείς ειδήσεις και τις θεωρίες συνωμοσίας.

Ενότητα 3: **Διαγενεακή συνεργασία: Η συνάντηση τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας**

Αυτή η ενότητα έδωσε τη δυνατότητα στους ΝΠ και τους εκπαιδευόμενους μεγαλύτερης ηλικίας να συναντηθούν σε ένα ασφαλές εκπαιδευτικό περιβάλλον και να συζητήσουν μεταξύ τους διάφορα θέματα, χρησιμοποιώντας μεθοδολογίες μη τυπικής εκπαίδευσης. Μοιράστηκαν μεταξύ τους απόψεις για πολυάριθμα θέματα: από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τις ψευδείς ειδήσεις έως τη ρητορική μίσους. Εξέτασαν επίσης ποιες είναι οι δικές τους προκαταλήψεις και στερεότυπα και προβληματίστηκαν σχετικά.

Ενότητα 4:
Ανάπτυξη προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων και σκέψεις για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να ανοίξει η συζήτηση σχετικά με το σχεδιασμό του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και τις δραστηριότητες που θα περιλαμβάνει. Χρησιμοποιώντας τεχνικές καταιγισμού ιδεών, οι ΝΠ προσδιόρισαν ορισμένες βασικές δραστηριότητες και μεθοδολογίες που θα δοκιμάσουν στη "δοκιμαστική συνεδρία" με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Ενότητα 5: **Ανάπτυξη διαγενεακής εκπαίδευσης με άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και εισαγωγή στην Ακαδημία Digitol**

Αυτή η ενότητα έδωσε τη δυνατότητα στους ΝΠ να αναπτύξουν το πρόγραμμα εκπαίδευσης με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, καθώς και να σκεφτούν τρόπους χρήσης της Ακαδημίας Digitol ως πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης.

Ενότητα 6: **Μέθοδοι διαγενεακής εκπαίδευσης και ανάπτυξη προγραμμάτων**

Αυτή η ενότητα αποτέλεσε συνέχεια του σχεδιασμού του προγράμματος εκπαίδευσης, αλλά επικεντρώθηκε περισσότερο σε εκπαιδευτικές μεθόδους, δραστηριότητες και μεθοδολογίες που είναι πιο κατάλληλες για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Ενότητα 7:
Συντονισμός, διευκόλυνση, εκπαιδευτικές δεξιότητες και μέθοδοι αξιολόγησης της προόδου της μάθησης

Αυτή η ενότητα είχε ως στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων των ΝΠ σε θέματα συντονισμού, διευκόλυνσης και εκπαιδευσης ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Η ενότητα έδωσε τη δυνατότητα στους ΝΠ να σχεδιάσουν και να παραδώσουν "δοκιμαστικές συνεδρίες" με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και να λάβουν ανατροφοδότηση. Η ενότητα εξέτασε επίσης διάφορες μεθόδους αξιολόγησης της μαθησιακής προόδου.

Ενότητα 8:
Ολοκλήρωση του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων

Αυτή η ενότητα χρησίμευσε για την τελειοποίηση και την οριστικοποίηση του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων, όπου οι ΝΠ καθόρισαν τα εξής: το πρόγραμμα κατάρτισης, τις εκπαιδευτικές μεθοδολογίες και δραστηριότητες, το χρονοδιάγραμμα, τις εργασίες που θα ανέθεταν και τις αρμοδιότητες μεταξύ τους για κάθε συνεδρία.

Ενότητα 9:
Επιπλέον εκπαίδευση σχετικά με την παραπληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης και το ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης στις διακρίσεις

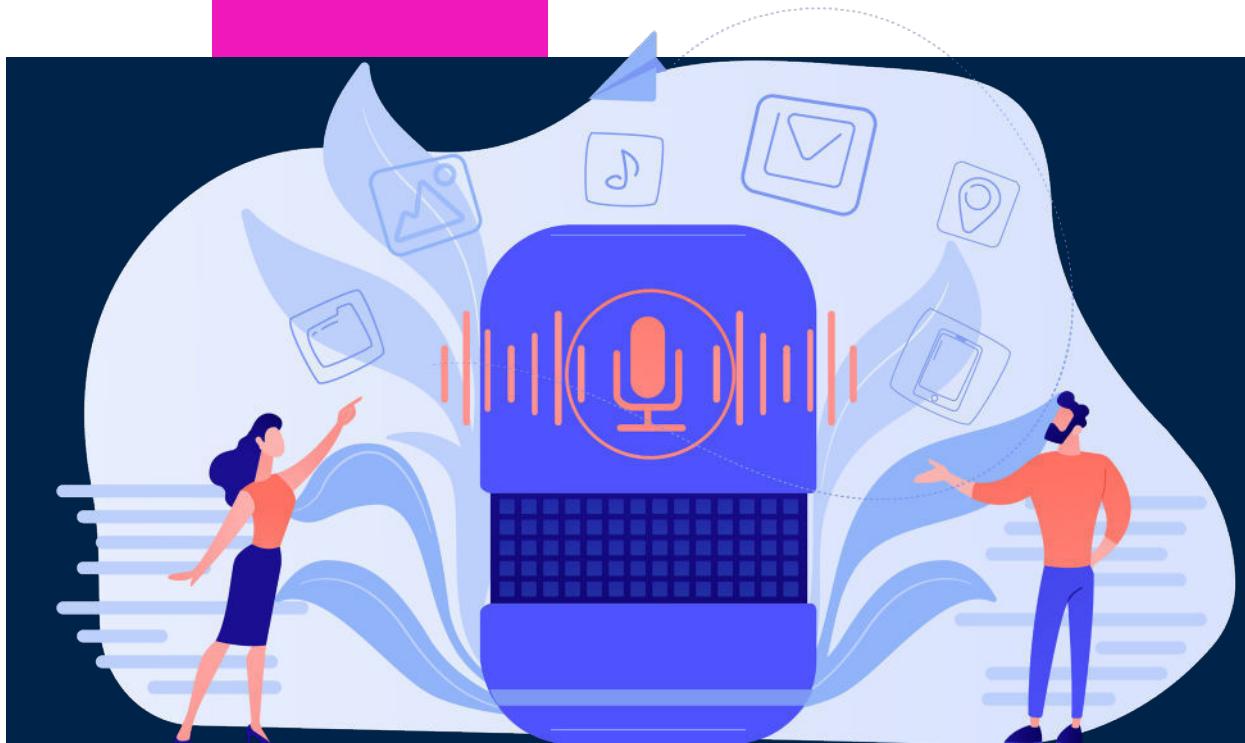
Αυτή η ενότητα παραδόθηκε ως "ενότητα μπόνους" για περαιτέρω εκπαίδευση των ΝΠ σχετικά με την παραπληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης, αλλά προσεγγίζοντάς την από τις νέες αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και ο ρόλος της στις διακρίσεις και στη διάδοση της ρητορικής μίσους.

Κύρια αποτελέσματα και προκλήσεις

Ο κύριος στόχος του προγράμματος εκπαίδευσης ήταν να προετοιμάσει τους συμμετέχοντες για το ρόλο τους ως εκπαιδευτές, αυξάνοντας τις γνώσεις τους σχετικά με το θέμα των ψευδών ειδήσεων, της διαδικτυακής παραπληροφόρησης, της ρητορικής μίσους και του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και παρέχοντάς τους τις απαραίτητες δεξιότητες συντονισμού και διευκόλυνσης ώστε να γίνουν εκπαιδευτές για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που θα συμμετέχαν. Οι στόχοι αυτοί επιτεύχθηκαν πλήρως. Οι ΝΠ αύξησαν τις γνώσεις τους σχετικά με σημαντικές πτυχές των ψευδών ειδήσεων και της επάρκειας των μέσων ενημέρωσης στην ψηφιακή εποχή. Έμαθαν επίσης περισσότερα για τις δεξιότητες κατάρτισης και διευκόλυνσης. Ως τελικό αποτέλεσμα, σχεδίασαν με επιτυχία ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την υλοποίηση του προγράμματος ανάπτυξης ικανοτήτων.

Ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του προγράμματος ήταν η πετυχημένη συμμετοχή των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Μέσα από την άμεση ανταλλαγή απόψεων μαζί τους, οι ΝΠ μπόρεσαν να μάθουν απευθείας από τους ίδιους για τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους. Η βιωματική μάθηση και οι γνώσεις που απέκτησαν, τους βοήθησαν να προσαρμόσουν το σχεδιασμό των επιμέρους ενοτήτων και για το πρόγραμμα εκπαίδευσης στο σύνολό του. Αυτό τους έδωσε τη δυνατότητα να σχεδιάσουν ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης που να απευθύνεται πραγματικά στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Επιπλέον, αυτό παρείχε την πρώτη ευκαιρία του προγράμματος για ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των γενεών και ήδη έδωσε σημαντικά μαθησιακά αποτελέσματα στους συμμετέχοντες και των δύο ηλικιακών ομάδων.

Μία απότική ριες προκλήσεις ήταν η πανδημία Covid-19 και τα σχετικά μέτρα που αφορούσαν την κοινωνική απόσταση, πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορούσαν να πραγματοποιηθούν συναντήσεις δια ζώσης. Ως απάντηση, η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε μέσω διαδικτύου, μειώνοντας τις ευκαιρίες για δημιουργία ομάδων και επηρεάζοντας επίσης τον όγκο των πληροφοριών που μπορούσαν να μεταδοθούν. Ωστόσο, αυτή η πρόκληση αποδείχθηκε επίσης μια μεγάλη ευκαιρία για την αύξηση των ψηφιακών δεξιοτήτων τόσο των ΝΠ όσο και των συμμετεχόντων μεγαλύτερης ηλικίας. Οι συμμετέχοντες και από τις δύο γενιές εξοικειώθηκαν γρήγορα με τις διαδικτυακές πλατφόρμες που χρησιμοποιήθηκαν για τις διαδικτυακές συναντήσεις. Επιπλέον, οι ΝΠ χάρηκαν τη διαδικτυακή ομαδική εργασία που διευκολύνθηκε μέσω της χρήσης διαδικτυακών εργαλείων καταιγισμού ιδεών. Με αυτόν τον τρόπο ενίσχυσαν περαιτέρω τις ψηφιακές τους ικανότητες και απέκτησαν σημαντικές δεξιότητες που είναι πολύ σημαντικές για την αγορά εργασίας και τον εργασιακό χώρο.

ΟΙ ΦΩΝΕΣ ΤΟΥ DIGITAL

3.1

Εισαγωγή

Ένα από τα βασικά στοιχεία του έργου Digitol ήταν η εστίασή του στην αξιοποίηση της ενέργειας, του ταλέντου και του πλήρους δυναμικού των νέων στις χώρες-εταίρους. Χάρη σε αυτούς το έργο μπόρεσε να πετύχει τους κύριους στόχους του ακόμη και σε μια δύσκολη συνθήκη, όπως η πανδημία του Covid19. Σε αυτή την ενότητα λοιπόν θα γίνει μία παρουσίαση ορισμένων από τους φορείς που συμμετείχαν στο έργο, οι οποίοι μοιράζονται τις ιδέες, τις ιστορίες και τις εμπειρίες τους από το έργο μέσω συνεντεύξεων.

3.2. Συνέντεύξεις

ΙΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗΝ Clara Csilla Romano, Εθελόντρια (Ιταλία)

Ε: Πες μας λίγα λόγια για τον εαυτό σου.

Εργάζομαι σε έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό και ενδιαφέρομαι για το πρόγραμμα γιατί ασχολούμαι καθημερινά με την ένταξη και την καταπολέμηση των διακρίσεων και γι' αυτό το έργο αυτό ήταν τόσο ενδιαφέρον για μένα και αποφάσισα να υποβάλω αίτηση και να συμμετάσχω προκειμένου να μπορέσω στο μέλλον να παρέχω υπηρεσίες στην κοινότητά μας.

Ε: Ποιος είναι ο ρόλος σου στο πρόγραμμα; Γιατί αποφάσισες να συμμετάσχεις;

Αυτή τη στιγμή είμαι στην ομάδα των Νέων Πρεσβευτών στο πρόγραμμα DIGITOL και συμμετέχω στις εκπαιδευτικές συναντήσεις. Έχω συμμετάσχει σε αρκετές από αυτές και απομένει ακόμη μία με την ιταλική ομάδα και αργότερα θα συναντηθούμε με τις άλλες διεθνείς ομάδες. Ανυπομονώ γι' αυτό!

Ε: Υπάρχει κάτι που θέλεις να μοιραστείς από τη φάση της εκπαίδευσης;

Για μένα ήταν ενδιαφέρον να δω πόσο σημαντικό είναι να αποδομείς ιδέες και να μπορείς να σκέφτεσαι κριτικά, κάτι που σπάνια κάνουμε στην καθημερινή μας ζωή, επειδή είμαστε τόσο απασχολημένοι με την εργασία ή τις σπουδές μας.

Ε: Μπορείς να μας πεις κάτι για την επόμενη φάση του έργου;

Αυτό που φαντάζομαι είναι ότι στην επόμενη φάση θα μπορέσουμε να συνεργαστούμε με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και να τους εμπλέξουμε στο έργο και αργότερα να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε μια διαγενεακή ομάδα που θα αποτελείται επίσης από ανθρώπους που γνώρισαν ο ένας τον άλλον και εμπιστεύονται ο ένας τον άλλον σε τέτοιο επίπεδο ώστε να μπορούν να συζητήσουν ένα τόσο ευαίσθητο θέμα.

Ε: Γιατί είναι τόσο σημαντική η διαγενεακή πτυχή του έργου Digitol;

Πιστεύω ότι οι άνθρωποι διαφορετικών ηλικιών και γενεών φέρνουν στο τραπέζι διαφορετικές δεξιότητες και ικανότητες και αυτό γιατί μεγάλωσαν σε διαφορετικούς κόσμους με διαφορετικές αξίες. Είναι πολύ σημαντικό να δημιουργηθεί ένας χώρος όπου οι άνθρωποι μπορούν να συνδεθούν και να αισθάνονται αρκετά ασφαλείς ώστε να μοιραστούν την άποψή τους για τον κόσμο χωρίς να αισθάνονται ότι κρίνονται και ταυτόχρονα να είναι ανοιχτοί στο να ακούσουν τους άλλους ανθρώπους και να μπορούν να αλλάξουν γνώμη γιατί μπορεί να είσαι 20, μπορεί να είσαι 40, μπορεί να είσαι 70 αλλά πάντα μπορείς να μαθαίνεις νέα πράγματα.

Συνέντευξη με την Katrín Greschner και τον Mahmoud Haji, Νέοι Πρεσβευτές (Γερμανία)

Ε:Μπορείτε να συστήθείτε; **K. Greschner:**

Με τι ασχολείστε;

Είμαι 27 ετών και ζω κοντά στη Φρανκφούρτη. Μετά τις σπουδές μου στη γερμανική γλώσσα, έκανα πρακτική άσκηση σε μια εφημερίδα και στη συνέχεια εργάστηκα δύο χρόνια ως συντάκτρια σε μια εβδομαδιαία εφημερίδα και αυτή ήταν η πρώτη φορά που ήρθα σε επαφή με τις ψευδείς ειδήσεις ως συντάκτρια. Μετά, συνέχισα την εκπαίδευσή μου στο διαδικτυακό μάρκετινγκ με έμφαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Σήμερα εργάζομαι ως συντάκτρια σε μια γερμανική ένωση χορευτικών αθλημάτων. Είμαι υπεύθυνη για το περιοδικό του συλλόγου, τις σχέσεις με τον Τύπο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την ιστοσελίδα. Έμαθα για το πρόγραμμα Digitol μέσω της Περιφέρειας του Όφενμπαχ και χαίρομαι που δήλωσα συμμετοχή. Ταιριάζει απόλυτα με τη δουλειά μου και χαίρομαι που συμμετέχω στο έργο.

M. Haji:

Είμαι 23 ετών. Κατάγομαι από τη Συρία και ζω στη Γερμανία τα τελευταία πέντε χρόνια μετά την άφιξή μου ως πρόσφυγας. Έμαθα για αυτό το πρόγραμμα μέσω του Facebook. Διάβασα γι' αυτό και το βρήκα ενδιαφέρον επειδή είμαι μέλος μιας ΜΚΟ που εργάζεται για να βοηθήσει τους ανθρώπους να ενσωματωθούν καλύτερα στη Γερμανία. Πάντα με ρωτούσαν οι άνθρωποι με τους οποίους συνεργαζόμαστε για την αυθεντικότητα των πληροφοριών που ακούνε στις ειδήσεις. Ήτσι, όταν διάβασα για το Digitol, είδα την ευκαιρία να μάθω και να βοηθήσω τους ανθρώπους με τους οποίους εργάζομαι σχετικά με το πώς να αναγνωρίζουν τις ψεύτικες ειδήσεις. Συνηθίζαμε να επισκεπτόμαστε οίκους ευγηρίας δύο φορές κάθε μήνα, αλλά αυτό δεν είναι πλέον εφικτό λόγω των περιορισμών του Covid19. Θεωρώ σημαντικό οι ηλικιωμένοι να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και την ικανότητα να αναγνωρίζουν τις ψευδείς ειδήσεις. Αυτό είναι το κίνητρό μου για τη συμμετοχή μου σε αυτό το έργο.

E: Ποιο είναι το κύριο θέμα K. Greschner:

της εκπαίδευσης;

Το θέμα της «φούσκας φίλτρου» (filter bubble) με εντυπωσίασε περισσότερο και νιώθω ότι μπορεί κανείς να μιλήσει με τους φίλους του και να τους πει πράγματα που δεν γνώριζαν και νομίζω ότι αυτό είναι σημαντικό για κάθε έργο, μαθαίνεις τόσα πολλά για τον εαυτό σου και μοιράζεσαι τη γνώση με τους φίλους και την οικογένεια. Για μένα ως υπεύθυνη κοινωνικών μέσων και συντάκτρια, υπήρχαν κάποια πράγματα που δεν γνώριζα πριν, αλλά τα έμαθα μόνο μέσω του έργου Digitol.

M. Hají:

Εγώ, κάνω πρακτική άσκηση στην πληροφορική. Επικοινωνώ με πολλούς ανθρώπους και αναρωτιέμαι και συνειδητοποιώ ότι πολλοί άνθρωποι δεν γνωρίζουν για τις ψευδείς ειδήσεις και έτσι πιστεύουν όλα όσα διαβάζουν ή ακούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ. Έτσι, με αυτό το έργο είμαι σε θέση να βοηθήσω τόσο τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας όσο και τους νέους σχετικά με τις διαφορές στις ειδήσεις με τις οποίες τροφοδοτούνται και αυτό είναι το κίνητρό μου για τη συμμετοχή μου στο πρόγραμμα Digitol. Νομίζω ότι είναι πολύ αφέλιμο για όλους.

E: Ποιες λέξεις K. Greschner:

περιγράφουν για σας καλύτερα το πρόγραμμα

Η πρώτη λέξη για μένα είναι "διαφάνεια". Δεν θέλω απλώς να μοιράζομαι πληροφορίες με τους ηλικιωμένους, αλλά θέλω οι πληροφορίες να είναι διαφανείς, ώστε να καταλαβαίνουν τι ακριβώς σημαίνουν. Η δεύτερη λέξη είναι "ανταλλαγή". Θεωρώ πολύ σημαντική την ανταλλαγή πληροφοριών με τους ηλικιωμένους και τους άλλους συμμετέχοντες στα διάφορα μέρη της Ευρώπης. Η τρίτη λέξη είναι "ευαισθητοποίηση". Νομίζω ότι πρέπει να ευαισθητοποιήσουμε τους ηλικιωμένους σχετικά με τις ψευδείς ειδήσεις και τη ρητορική μίσους, ιδίως στα νέα μέσα ενημέρωσης. Θεωρώ ότι η θέσπιση του νόμου κατά των ψεύτικων ειδήσεων και της ρητορικής μίσους στη Γερμανία είναι πολύ καλή για την καθοδήγηση κατά αυτών των πρακτικών. Έτσι, αυτές οι λέξεις για μένα περιγράφουν καλύτερα το έργο.

M. Hají:

Η πρώτη λέξη για μένα είναι "φροντίδα". Πρέπει να φροντίζουμε τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και να τους παρέχουμε πρόσβαση στο διαδίκτυο. Δεν ξέρω για άλλες χώρες, αλλά νομίζω ότι στη Γερμανία ένας σημαντικός αριθμός ηλικιωμένων δεν έχει επαφές με νέους. Το πρόγραμμα δημιούργησε την πλατφόρμα για να αλληλεπιδράσουμε με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και να ανταλλάξουμε ιδέες με εγκάρδιο τρόπο. Η δεύτερη λέξη για μένα είναι "ανταλλαγή". Το έργο αφορά την ανταλλαγή ιδεών. Η τρίτη λέξη είναι "σύνδεση μεταξύ των γενεών". Το έργο δημιούργησε την πλατφόρμα για αυτή τη σύνδεση και ελπίζω ότι αυτή θα διατηρηθεί και μετά το έργο, διότι το θεωρώ σημαντικό για την ανταλλαγή γνώσεων. Wissen sicherlich wichtig.

Συνέντευξη με τον Iustin Racu, εκπαιδευτή (Βουλγαρία)

**Ε: Λίγα λόγια για σένα και
με τι ασχολείσαι**

Είμαι Μολδαβός και ήρθα στη Βουλγαρία πριν από 9 χρόνια για σπουδές. Τελείωσα το πτυχίο μου στις δημόσιες σχέσεις και την επικοινωνία. Αυτή τη στιγμή εργάζομαι ως Διευθυντής Επικοινωνίας σε μια εταιρεία επικοινωνίας. Στον ελεύθερο χρόνο μου, εργάζομαι εθελοντικά στην Ένωση Znanie εδώ και χρόνια. Όταν οι συνάδελφοί μου μου μίλησαν για αυτό το πρόγραμμα ενδιαφέρθηκα από το πρώτο δευτερόλεπτο, συζητήσαμε λίγο και είπα "Είμαι μέσα! Μου αρέσει! Θέλω πραγματικά να το κάνω".

**Ε: Ποιος είναι ο ρόλος
σου στο πρόγραμμα DIGI-
TOL; Γιατί αποφάσισες να
συμμετάσχεις;**

Είμαι ένας από τους εκπαιδευτές του προγράμματος. Στην αρχή, ο ρόλος μου ήταν να βρω τους Νέους Πρεσβευτές, τώρα κάνω την εκπαίδευση με τους συναδέλφους μου: έχουμε έναν δημοσιογράφο από μια εφημερίδα της Βουλγαρίας και εμένα ως ειδικό δημοσίων σχέσεων και επικοινωνίας. Προερχόμαστε από διαφορετικούς τομείς και μπορούμε να καλύψουμε όλα τα θέματα του έργου. Ο λόγος για τη συμμετοχή μου στο έργο είναι οι παππούδες μου και οι παππούδες των φίλων μου. Εδώ στην περιοχή των Βαλκανίων, οι ψευδείς ειδήσεις και η παραπληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης στο διαδίκτυο για τους ηλικιωμένους είναι πραγματικά ένα μεγάλο πρόβλημα. Τα τελευταία 5-6 χρόνια, όλοι έχουν smartphone, όλοι έχουν λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και βλέπω τους παππούδες μου όταν διαβάζουν κάτι να είναι σοκαρισμένοι, να μου τηλεφωνούν και να λένε: "Είναι το τέλος του κόσμου, θα πεθάνω, είναι έτσι!". Και, πάντα προσπαθώ να είμαι υπομονετικός, να τους μιλάω και να τους εξηγώ, και στη συνέχεια, όταν έμαθα για το πρόγραμμα, μου ήρθε η ιδέα ότι μπορούμε να το κάνουμε ακόμα μεγαλύτερο και όχι μόνο για τους παππούδες μου. Όταν πρόκειται να μοιραστείς και να γίνεις μέρος ενός μεγαλύτερου έργου είναι πολύ καλύτερο, επειδή κάνεις μια μικρή αλλαγή από τη δική σου σκοπιά, αλλά στην πραγματικότητα είναι μια μεγάλη αλλαγή για την κοινωνία.

**Ε: Υπάρχει κάτι που θέλεις
να μοιραστείς από τη
φάση της εκπαίδευσης;**

Πρώτα απ' όλα, το κίνητρο. Οι νεαροί πρεσβευτές ήρθαν για τον εαυτό τους και όταν είδαν ότι μπορούν να εκφράσουν, να μοιραστούν και να προστατεύσουν τους παππούδες και τις γιαγιάδες τους, έμειναν

εντελώς έκπληκτοι με αυτό. Έχουν μεγάλο ενθουσιασμό και βλέπουμε πως σε κάθε συνάντηση κάνουν όλο και περισσότερες ερωτήσεις. Υπήρχαν κάποια θέματα που τους δείξαμε με τους συναδέλφους μου, τα συζητήσαμε λεπτομερώς και έλεγαν "Στο καλό, νόμιζα ότι αυτό ήταν αλήθεια! Νόμιζα ότι αυτό ήταν αληθινό!". Εκείνη τη στιγμή συνειδητοποίησαν πόσα ψεύτικα νέα υπάρχουν γύρω μας και πόσες ειδήσεις έρχονται από την τηλεόραση, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το δρόμο και ακόμη και οι νέοι άνθρωποι με περισσότερες ψηφιακές γνώσεις, παραπλανώνται από όχι και τόσο προφανείς ψεύτικες ειδήσεις κατά καιρούς.

Ε: Γιατί ένα διαγενεακό πρόγραμμα; Ποια προστιθέμενη αξία έχει;

Πρώτα απ' όλα, η συνεργασία είναι πολύ καλύτερη. Όταν έχεις ένα θέμα που μπορεί να χτίσει μια γέφυρα ανάμεσα σε εμάς και τους ηλικιωμένους, αυτό το θέμα είναι σημαντικό για εμάς και γι' αυτούς, το ηλικιακό χάσμα εξαφανίζεται, σε μια στιγμή ξεχνάμε τη διαφορά. Στην εκπαίδευσή μας και στις συναντήσεις μας δεν χρησιμοποιούμε τη λέξη «ηλικιωμένοι», αποκαλούμε τους ανθρώπους με τα ονόματά τους, λέμε "Γεια! Πώς πάει;", και ιδανικά η εκπαίδευσή μας θα είναι έτσι, θα πάμε με ισότητα μεταξύ μας, θέλουμε να πιστεύουν ότι είμαστε ίδιοι, στην πραγματικότητα είμαστε ίδιοι, γιατί η ηλικία είναι απλώς ένας αριθμός.

Συνέντευξη με τον Ron Salaj,

Συντονιστή της ομάδας ευρωπαίων εκπαιδευτών
του DIGITOL και της ιταλικής ομάδας εκπαιδευτών (Ιταλία)

Ε: Πες μας λίγα λόγια για τον εαυτό σου

Είμαι διεπιστημονικός ακτιβιστής και δραστηριοποιούμαι εκεί που διασταυρώνονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, η τεχνολογία, η σημειωτική των μέσων και η κριτική θεωρία. Επί του παρόντος, συντονίζω ένα μεταπυχιακό πρόγραμμα με θέμα "ΤΠΕ για την ανάπτυξη και το κοινωνικό καλό" που διοργανώνεται από το Πανεπιστήμιο του Τορίνο και το Ong 2.0. Είμαι επίσης εξωτερικός εμπειρογνόμονας στο Τμήμα Καταπολέμησης των Διακρίσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης, υποστηρίζοντας το έργο τους στον τομέα της Τεχνητής Νοημοσύνης και των Αφηγήσεων με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο. Στο παρελθόν, ήμουν συνιδρυτής ενός κινήματος επιστήμης υπό την ηγεσία των νέων "Science for Change Kosovo" και του πρώτου εργαστηρίου καινοτομίας της UNICEF στο Κοσσυφοπέδιο.

Ε: Γιατί επέλεξες να συμμετάσχεις στο πρόγραμμα DIGITOL και, ποια πιστεύεις ότι είναι η σημασία του προγράμματος για νεότερες γενιές;

Νομίζω ότι τα θέματα που αντιμετωπίζονται σε όλο το έργο DIGITOL - όπως η ρητορική μίσους, οι ψευδείς ειδήσεις, η παραπληροφόρηση και η κακή πληροφόρηση στο διαδίκτυο κ.λπ. - είναι εξαιρετικά επείγοντα και σημαντικά, ιδίως όταν οι πρωταρχικές ομάδες-στόχοι είναι οι νέοι και τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Οι δύο αυτές ομάδες είναι ευαίσθητες για τους εξής λόγους: η πρώτη ομάδα (νέοι) έχει μεγάλες δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού και περνάει μεγάλο μέρος του χρόνου της στο διαδίκτυο αλλά και εκτίθεται σε πολυάριθμους κινδύνους, όπως η ριζοσπαστικοποίηση, η ρητορική μίσους, το περιεχόμενο του «βαθέος ιστού» κ.λπ. Ενώ, η δεύτερη ομάδα δεν έχει υψηλό ψηφιακό γραμματισμό σαν τους νέους, ωστόσο, εκτίθεται και αυτή σε πολυάριθμους κινδύνους, που συνδέονται ειδικά με την προπαγάνδα και την παραπληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης. Το πρόγραμμα είναι μια εξαιρετική παρέμβαση για να εργαστεί και με τις δύο ομάδες και να προσπαθήσει να αυξήσει την ευαισθητοποίηση μεταξύ τους σχετικά με τους κινδύνους, αλλά και να τους δώσει το περιθώριο να συνεργαστούν σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση ορισμένων από τα ζητήματα που εξηγήθηκαν παραπάνω.

Ε: Ποιες πιστεύεις ότι είναι οι δεξιότητες ενός καλού εκπαιδευτή;

Στο "Λυκόφωτων ειδώλων", ο Νίτσε διατυπώνει τρεις δεξιότητες που είναι απαραίτητες για παιδαγωγούς (ή εκπαιδευτές). Πρέπει να μάθει κανείς να βλέπει, να σκέφτεται και να μιλάει. Σύμφωνα με τον Νίτσε, ο στόχος της εκπαίδευσης είναι η "ευγενής κουλτούρα". Στον υπερδιεγερμένο κόσμο, όπου κυριαρχούν η βαθιά προσοχή και η γρήγορη ικανοποίηση, μια ιδιότητα που είναι εξαιρετικά σημαντική για έναν εκπαιδευτή/παιδαγωγό είναι "να μάθει να βλέπει", να βλέπει προσεκτικά- με τα λόγια του Νίτσε "να συνηθίσουν τα μάτια σου στην ηρεμία, στην υπομονή, στο να αφήνεις τα πράγματα να έρχονται σε σένα".

Συνέντευξη με την Amira Bieber, Project Manager (Γερμανία)

Q: Πες μας λίγα λόγια για σένα

Εργάζομαι για το κέντρο εργασίας με την ονομασία Pro Arbeit στην Έσση της Γερμανίας. Είμαι μέλος της ομάδας που εργάζεται στο πρόγραμμα Digitol. Για εμάς στο Pro Arbeit, το Digitol σημαίνει κάτι περισσότερο από ένα ζήτημα ρητορικής μίσους, ψευδών ειδήσεων και διαγενεακής συνεργασίας. Ως κέντρο εργασίας, δεν έχουμε την ευκαιρία να αντιμετωπίσουμε τα ζητήματα που αφορούν την ελευθερία του λόγου, τις ψευδείς ειδήσεις, τον ρατσισμό και ούτω καθεξής. Το πρόγραμμα Digitol μας έδωσε την ευκαιρία να ασχοληθούμε με θέματα που θεωρούμε πολύ σημαντικά για την κοινωνία μας, όχι μόνο για την αναζήτηση θέσεων εργασίας, αλλά και για να διδάξουμε και να μάθουμε την ανεκτικότητα. Ως κέντρο ευρέσεως εργασίας είναι δύσκολο να ασχοληθούμε με αυτά τα θέματα και γι' αυτό είμαστε πολύ χαρούμενοι που συμμετέχουμε στο έργο Digitol.

Ε: Πόσα γνώριζαν οι πρεσβευτές για τα θέματα της εκπαίδευσης; Τι σου έκανε περισσότερο εντύπωση στις δραστηριότητες που αναπτύξατε με τους Νέους Πρεσβευτές; Υπήρξε κάτι που έμαθες από αυτούς; Υπάρχει κάποια πτυχή της εκπαίδευσης που θα ήθελες να τονίσεις;

Όσον αφορά τους νέους, έμαθα πολλά, ιδίως για τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Η πρώτη μας συνάντηση αφορούσε τις εφημερίδες για παράδειγμα και την πηγή πληροφόρησης για τους νέους. Με έκπληξη ανακάλυψα ότι οι νέοι εξακολουθούν να διαβάζουν εφημερίδες, κάτι που δεν είχα φανταστεί ποτέ. Ήταν μια ωραία ανακάλυψη. Επίσης, η ετοιμότητά τους να σκεφτούν και να αλλάξουν τις πηγές πληροφόρησης. Για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας το ενδιαφέρον και η επιθυμία τους να χρησιμοποιούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η αναζήτησή τους να γνωρίζουν περισσότερα. Πάντα πίστευα ότι τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας θα επικεντρώνονται περισσότερο στα έντυπα μέσα ενημέρωσης. Ήταν πρόθυμοι να μοιραστούν τις νεανικές τους εμπειρίες με τους νεότερους συμμετέχοντες, ιδίως σχετικά με την πολιτική και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπιζαν την πολιτική στο παρελθόν. Ήταν ενδιαφέρον που είδαμε ένα υψηλό επίπεδο ανοχής μεταξύ των γενεών στις διαγενεακές συζητήσεις.

Ε: Γιατί είναι σημαντική για σένα η διαγενεακή πτυχή του έργου;

Η σημασία αυτής της διαγενεακής διάστασης του έργου δεν περιορίζεται μόνο στις ψευδείς ειδήσεις. Έχετε από τη μία πλευρά, νέους ανθρώπους που είναι ανοιχτοί και έτοιμοι να μάθουν από τις εμπειρίες των ηλικιωμένων, σε αντίθεση με την επικρατούσα

άποψη ότι οι νέοι δεν ενδιαφέρονται, κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Το καλύτερο σε αυτή την περίπτωση ήταν ότι από άποψη γενεών, οι δύο ομάδες απέχουν πολύ μεταξύ τους. Ήταν η περίπτωση των νέων ανθρώπων που άκουγαν τους παππούδες τους. Το πρόγραμμα έδωσε την ευκαιρία στους νέους να ακούσουν και να μάθουν από τις εμπειρίες της παλαιότερης γενιάς και η παλαιότερη γενιά είχε επίσης την ευκαιρία να μιλήσει στους νεότερους με πολύ εγκάρδιο τρόπο. Πιστεύω ότι αυτοί οι ηλικιωμένοι συνομιλούν με τα εγγόνια τους σε οικογενειακό επίπεδο, αλλά όχι για τέτοια θέματα και σε τέτοιο πλαίσιο. Όσον αφορά τις ψευδείς ειδήσεις, έχουν υπάρξει αρκετές εμπειρίες απόμων μεγαλύτερης ηλικίας που εξαπατήθηκαν από εγκληματίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Έχουμε υψηλό ποσοστό εγκλημάτων στον κυβερνοχώρο και έτσι οι ηλικιωμένοι είναι συνήθως ευγνώμονες για πληροφορίες σχετικά με τις ψεύτικες ειδήσεις και την προστασία από το έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Όσον αφορά τους νεότερους ανθρώπους, νομίζω ότι διασκεδάζουν δημιουργώντας ψεύτικες ειδήσεις και χρησιμοποιώντας το ως έναν τρόπο εξερεύνησης του κόσμου και κατανοώντας πόσο εύκολο είναι να διαδοθούν ψεύτικες ειδήσεις. Εύχομαι, στο Κέντρο Απασχόλησης, να έχουμε περισσότερες τέτοιες ευκαιρίες να ασχοληθούμε με αυτά τα θέματα. Ποια συγκεκριμένα μηνύματα μπορούν να μεταφέρουν οι νέοι στην παλαιότερη γενιά και το αντίστροφο; Αυτό θα μπορούσε να είναι η αξία της περιέργειας, η οποία παρακινεί τους ανθρώπους να ερευνούν και να μαθαίνουν περισσότερα και να αναπτύσσουν την ικανότητα να εντοπίζουν ή να αναγνωρίζουν ψευδείς ειδήσεις. Αυτό είναι ένα από τα επιτεύγματα του έργου Digitol.

Ε: Ποιες τρεις λέξεις κατά τη γνώμη σας προσδιορίζουν την Digitol; Αποδοχή στη μαθησιακή διαδικασία με τη χρήση μιας διαγενεακής προσέγγισης, διάλογος, ο οποίος αναφέρεται στην ανταλλαγή ιδεών στην πλατφόρμα που δημιουργήθηκε από το πρόγραμμα και περιέργεια, η επιθυμία να ρωτήσουμε και να μάθουμε περισσότερα.

Ε: υπάρχει κάτι άλλο που θα ήθελες να προσθέσεις; Για μένα το Digitol έδωσε στον οργανισμό μας την ευκαιρία να δει πώς συνδέονται τέτοια προγράμματα με θέματα όπως η ένταξη στην αγορά εργασίας και να δει τα άτομα ως κομμάτια του παζλ μέσα στην κοινωνία. Ως εκ τούτου, είμαι ευγνώμων στο Digitol για τη δημιουργία αυτής της διαγενεακής πλατφόρμας και ανταλλαγής απόψεων, καθώς και για την ευκαιρία να ασχοληθώ με τους προβληματισμούς που απασχόλησε το πρόγραμμα.

3.2

Αφηγήσεις

«Η ιστορία του προγράμματος Digitol»

Tou Antonio Dell'atti (Συντονιστής ευρωπαϊκών προγραμμάτων για το Consorzio Comunità Brianza και Συντονιστής του προγράμματος Digitol - Ιταλία).

Το πρόγραμμα DIGITOL υλοποιείται εδώ και σχεδόν δύο χρόνια και αυτή τη στιγμή διανύουμε τους κρίσιμους μήνες του προγράμματος, δουλεύοντας με νέους και ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας.

Ο διάλογος μεταξύ των γενεών είναι ένα από τα βασικά στοιχεία του έργου. Νομίζω ότι αυτό το στοιχείο είναι πολύ σημαντικό, διότι φέρνει κοντά γενιές που έχουν διαφορετικές δεξιότητες, ικανότητες και κοσμοθεωρίες. Από τη μία πλευρά, έχουμε τους νέους, οι οποίοι γεννήθηκαν με το Διαδίκτυο και στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ξέρουν πώς να τα χρησιμοποιούν, ή έχουν βαθύτερη γνώση σε συγκεκριμένες δεξιότητες λόγω των γρήγορων ρυθμών της σύγχρονης κοινωνίας μας, αλλά κατά κάποιο τρόπο υπολείπονται σε άλλα πράγματα, όπως σε θέματα προσοχής. Από την άλλη πλευρά, έχουμε τις μεγαλύτερες γενιές (που ορίζονται σε αυτή την εργαλειοθήκη ως "άτομα μεγαλύτερης ηλικίας"), οι οποίες κατά κάποιο τρόπο υπολείπονται σε βαθύτερη γνώση του Διαδικτύου και των δικτύων κοινωνικής δικτύωσης. Πρόκειται για ανθρώπους που εξακολουθούν να θέλουν να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην κοινωνία - ορισμένοι από αυτούς εξακολουθούν να εργάζονται ή μόλις έχουν συνταξιοδοτηθεί - αλλά αισθάνονται ότι η συμμετοχή τους στην κοινωνία αποδυναμώνεται από τις ελλιπείς γνώσεις τους σχετικά με το πώς να χειρίζονται τους λογαριασμούς κοινωνικής δικτύωσης, πώς

να αναγνωρίζουν τις ψευδείς ειδήσεις από τις πραγματικές ειδήσεις κ.ο.κ.

Έτσι, υπάρχει αυτή η ροή γνώσεων που περνάει από τη μία γενιά στην άλλη, που εμπλουτίζει τις δύο ομάδες και που αξιοποιεί με τον καλύτερο τρόπο το έργο DIGITOL.

Μαζί με τους εταίρους και ορισμένους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, συνδιαμορφώσαμε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης για νέους συμμετέχοντες - περίπου 10 ανά χώρα - το οποίο εφαρμόσαμε πιλοτικά σε τέσσερις χώρες του έργου, κυρίως διαδικτυακά λόγω των περιορισμών του Covid19.

Στο έργο, ονομάζουμε αυτή την εκπαίδευση «Πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών» (Training of Trainers - ToT), επειδή δώσαμε ικανότητες (γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις) και εργαλεία στους νέους συμμετέχοντες για να γίνουν οι ίδιοι εκπαιδευτές - σε μια τρίτη φάση του έργου - σε ομάδες ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Όταν ξεκινήσαμε το πρόγραμμα εκπαίδευσης στην Ιταλία, κάτι που με εξέπληξε πολύ είναι το πάθος και η δέσμευση των συμμετεχόντων.

Τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας παρατήρησαν ότι ένα από τα πράγματα που εκτιμούν περισσότερο στο πρόγραμμα εκπαίδευσης είναι ότι οι εκπαιδευτές είναι νέοι ανθρώποι. Μας είπαν ότι είναι καλύτερα έτσι από το να έχουμε μεγαλύτερους σε ηλικία εμπειρογνώμονες ως εκπαιδευτές, διότι "αισθανόμαστε ότι

είναι αυτοί με τους οποίους πρέπει να οικοδομήσουμε έναν διάλογο, αισθανόμαστε ότι είναι αφοσιωμένοι και μας διδάσκουν πραγματικά κάτι που θέλαμε να μάθουμε”.

Τον τελευταίο χρόνο αφιερώσαμε πολύ χρόνο και ενέργεια στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων που μπορούμε να μεταφέρουμε σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς που ενδιαφέρονται για θέματα με τα οποία ασχολείται το πρόγραμμα DIGITOL: παιδεία στα μέσα ενημέρωσης, παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο, ρητορική μίσους, διάλογος μεταξύ των γενεών κ.λπ. Όλα αυτά τα υλικά είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο σε μια ειδική ενότητα του δικτυακού τόπου του DIGITOL, η οποία ονομάζεται Ακαδημία DIGITOL.

Τρεις λέξεις-κλειδιά που προσδιορίζουν το έργο DIGITOL για μένα προσωπικά είναι:

Ψηφιακή γέφυρα: το έργο αυτό δημιουργεί συνδέσεις μεταξύ των γενεών και ο συνδετικός

κρίκος μεταξύ αυτών των δύο ομάδων είναι ο ψηφιακός κόσμος

Ανάπτυξη ικανοτήτων: προσπαθούμε να δημιουργήσουμε δεξιότητες σε συγκεκριμένα θέματα, όπως το πώς να αντιμετωπίσουμε τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης, πώς να καταπολεμήσουμε τις ψεύτικες ειδήσεις, πώς να αναγνωρίσουμε και να καταπολεμήσουμε τη ρητορική μίσους. Όλα αυτά γίνονται μέσω εκπαιδευτικών συναντήσεων και της Ακαδημίας DIGITOL, η οποία είναι ένα καινοτόμο και χρήσιμο εργαλείο όχι μόνο για τα άτομα που συμμετέχουν στο έργο αλλά και για το ευρύ κοινό.

Διαγενεακό: επειδή το έργο αυτό βασίζεται πραγματικά στις δυνατότητες και τις ικανότητες των διαφορετικών γενεών.

«Ενδυνάμωση Νέων»

Της Vera Hörmann (Ερευνήτρια στην AGE Platform Europe - Βρυξέλλες).

Η 50 και Hellas είναι η πρώτη ΜΚΟ που ασχολείται με τα δικαιώματα των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στην Ελλάδα, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, μέσω δράσεων ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης και προγραμμάτων κατάρτισης που απευθύνονται τόσο σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας όσο και επαγγελματίες του χώρου.

Το πρόγραμμα DIGITOL είναι ακόμη πιο σημαντικό και ενδιαφέρον για την 50plus Hellas, καθώς ο στρατηγικός στόχος για το 2021 είναι ο γραμματισμός στις Νέες Τεχνολογίες και τα μέσα ενημέρωσης. Για εμάς, το έργο DIGITOL θα μπορούσε να οριστεί ως εξής:

Επιτακτική ανάγκη: Η ανάγκη για τέτοια προγράμματα είναι πολύ μεγάλη, ειδικά για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και ειδικά στην Ελλάδα.

Μετασχηματιστικό: γιατί μέσα από το πρόγραμμα μαθαίνουμε να αντιμετωπίζουμε τα στερεότυπα και να στεκόμαστε κριτικά απέναντι στις ψευδείς ειδήσεις και την παραπληροφόρηση.

Ευκαιρία: για όλους τους φορείς που συμμετέχουν στο έργο – άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, εθελοντές και συνεργαζόμενες οργανώσεις - να μάθουν ο ένας από τον άλλον και να αναπτυχθούν μαζί.

Μία από τις πιο ενδιαφέρουσες πτυχές

που προέκυψαν από τη συνεργασία με του Νέους Πρεσβευτές κατά τη διάρκεια του προγράμματος σχετίζεται με το στερεότυπο που είχαμε εμείς για τους νεότερους: αποδείχθηκαν πολύ πιο ώριμοι, ανοιχτόμυαλοι και αφοσιωμένοι στο έργο από ό,τι αναμενόταν. Όσον αφορά τη διαγενεακή πτυχή του έργου, η κοινωνική συνοχή είναι για εμάς το κύριο στοιχείο της μάθησης μεταξύ των γενεών και απαραίτητη για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς. Είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουμε και να ενισχύσουμε τις δυνατότητες που προσφέρουν οι Νέες Τεχνολογίες, προκειμένου να δημιουργήσουμε γέφυρες μεταξύ των γενεών αντί να διευρύνουμε το χάσμα. Οι νέοι φέρνουν τις γνώσεις τους στον τομέα της πληροφορικής, αλλά η προοπτική των μεγαλύτερων σε ηλικία ατόμων είναι εξίσου πολύτιμη.

Τα σπουδαιότερα μηνύματα που προκύπτουν από το έργο; Να μάθουν οι νέοι να μην έχουν προκαταλήψεις απέναντι στους ηλικιωμένους, να τους βλέπουν ως ισότιμους και δυνητικούς μαθητές. Ενώ, για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, το μήνυμα είναι να μη φοβούνται το διαδίκτυο και τις ψευδείς ειδήσεις. Είναι πλέον

«Ένα μετασχηματιστικό πρόγραμμα»
της Τσέλση Λαζαρίδου (Μέλος του ΔΣ της
50 και Ελλάς και Συντονίστρια προγραμμάτων
- Ελλάδα).

Η 50 και Hellas είναι η πρώτη ΜΚΟ που ασχολείται με τα δικαιώματα των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στην Ελλάδα, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, μέσω δράσεων ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης και προγραμμάτων κατάρτισης που απευθύνονται τόσο σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας όσο και επαγγελματίες του χώρου. Το πρόγραμμα DIGITOL είναι ακόμη πιο σημαντικό και ενδιαφέρον για την 50plus Hellas, καθώς ο στρατηγικός στόχος για το 2021 είναι ο γραμματισμός στις Νέες Τεχνολογίες και τα μέσα ενημέρωσης. Για εμάς, το έργο DIGITOL θα μπορούσε να οριστεί ως εξής:

Επιτακτική ανάγκη: Η ανάγκη για τέτοια προγράμματα είναι πολύ μεγάλη, ειδικά για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και ειδικά στην Ελλάδα.

Μετασχηματιστικό: γιατί μέσα από το πρόγραμμα μαθαίνουμε να αντιμετωπίζουμε τα στερεότυπα και να στεκόμαστε κριτικά απέναντι στις ψευδείς ειδήσεις και την παραπληροφόρηση.

Ευκαιρία: για όλους τους φορείς που συμμετέχουν στο έργο – άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, εθελοντές και συνεργαζόμενες οργανώσεις - να μάθουν ο ένας από τον άλλον και να αναπτυχθούν μαζί.

Μία από τις πιο ενδιαφέρουσες πτυχές που προέκυψαν από τη συνεργασία με του Νέους Πρεσβευτές κατά τη διάρκεια του προγράμματος σχετίζεται με το στερεότυπο που είχαμε εμείς για τους νεότερους: αποδείχθηκαν πολύ πιο ώριμοι, ανοιχτόμυαλοι και αφοσιωμένοι στο έργο από ό,τι αναμενόταν. Όσον αφορά τη διαγενεακή πτυχή του έργου, η κοινωνική συνοχή είναι για εμάς το κύριο στοιχείο της μάθησης μεταξύ των γενεών και απαραίτητη για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς. Είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουμε και να ενισχύσουμε τις δυνατότητες που προσφέρουν οι Νέες Τεχνολογίες, προκειμένου να δημιουργήσουμε γέφυρες μεταξύ των γενεών αντί να διευρύνουμε το χάσμα. Οι νέοι φέρνουν τις γνώσεις τους στον τομέα της πληροφορικής, αλλά η προοπτική των μεγαλύτερων σε ηλικία ατόμων είναι εξίσου πολύτιμη. Τα σπουδαιότερα μηνύματα που προκύπτουν από το έργο; Να μάθουν οι νέοι να μην έχουν προκαταλήψεις απέναντι στους ηλικιωμένους, να τους βλέπουν ως ισότιμους και δυνητικούς μαθητές. Ενώ, για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, το μήνυμα είναι να μη φοβούνται το διαδίκτυο και τις ψευδείς ειδήσεις. Είναι πλέον εξοπλισμένοι με εργαλεία και μηχανισμούς για να τα αντιμετωπίσουν και μπορούν να το κάνουν!

«Διαγενεακό πρόγραμμα»

της Yoana Novachkova (Εκπρόσωπος της
Znanie Association - Βουλγαρία).

Για εμάς, το πρόγραμμα DIGITOL θα μπορούσε να οριστεί με τρεις λέξεις-κλειδιά: Αυτοανάπτυξη: κάθε ένας από τους συμμετέχοντες, τόσο οι νέοι όσο και οι μεγαλύτεροι, στο πρόγραμμα καταφέρνει να μάθει κάτι καινούργιο για τον εαυτό του ή να ξεπεράσει κάποια δυσκολία που αντιμετώπιζε στο παρελθόν.

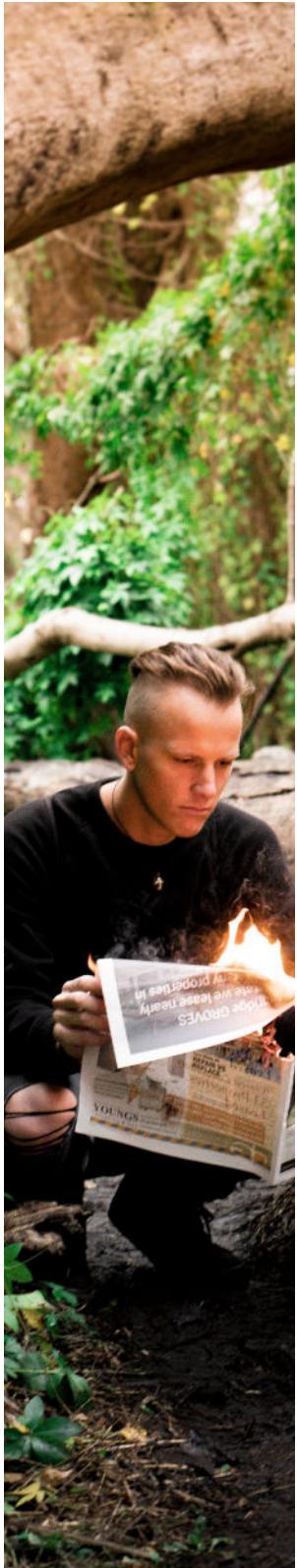
Εθελοντισμός: η συμμετοχή και η δέσμευση στο έργο σε εθελοντική βάση, ήταν μία από τις πιο πολύτιμες πτυχές του. Ιδιαίτερα δεδομένης της συγκυρίας με την πανδημία και της μεγάλης χρονικής διάρκειας του έργου.

Διαγενεακότητα: το καλύτερο μέρος του έργου είναι η ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ μεγαλύτερων και νέων, μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον και αναπτύσσονται.

Οι ΝΠ με τους οποίους είχα την ευκαιρία να συνεργαστώ ήταν εξαιρετικά κινητοποιημένοι και πρόθυμοι να επιτύχουν τους στόχους του έργου. Είχαν πολλές γνώσεις σχετικά με τον αρνητικό αντίκτυπο των ψευδών ειδήσεων και της παραπληροφόρησης στην κοινωνία, ως εκ τούτου δεσμεύτηκαν να μάθουν τρόπους για την καταπολέμησή τους.

Το σπουδαιότερο μήνυμα που απορρέει από το έργο είναι η διαγενεακότητα. Άλλα, γιατί διαγενεακό; Στη ζωή μας βρισκόμαστε συνεχώς σε επικοινωνία με τα ξύτων γενεών. Η διαγενεακή εκπαίδευση έχει αδιαμφισβήτητα οφέλη και για τις δύο πλευρές. Νέοι στην ηλικία και νέοι στο πνεύμα μοιράζονται απόψεις, συζητούν, εμπνέουν ο ένας τον άλλον, ανταλλάσσουν εμπειρίες και γνώσεις. Οι «ψηφιακοί ιθαγενείς» μοιράζονται τις γνώσεις τους και οι ηλικιωμένοι τη σοφία τους. Η ενέργεια ανεβαίνει, η καλή διάθεση να μάθουν μαζί και να διασκεδάσουν μαζί ανεβαίνει επίσης. Τέλος, το DIGITOL αντιπροσωπεύει για μένα αμοιβαία κατανόηση, εμπιστοσύνη και σεβασμό.

3.4. Η εμπειρία των Νέων Πρεσβευτών

“Εμαθα για το πρόγραμμα από την καλύτερή μου φίλη και μπορώ να πω ότι ενδιαφέρθηκα αμέσως. Μου αρέσει να βοηθάω όσο μπορώ τους γύρω μου, ιδιαίτερα τις ευάλωτες οιμάδες. Είναι χρήσιμο να μάθω να ξεχωρίζω τις ψεύτικες ειδήσεις και να χρησιμοποιώ σωστά το διαδίκτυο, για να βοηθήσω όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους μέσω του προγράμματος. Είναι σημαντικό για μένα ότι οι δικαιούχοι είναι άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που συχνά αντιμετωπίζουν προβλήματα με τις ψευδείς ειδήσεις. Χαίρομαι που συμμετείχα γιατί ακόμη και από απόσταση, οι εκπαιδευτές μας βρήκαν τον τρόπο να κάνουν το πρόγραμμα ευχάριστο, γόνιμο και όσο το δυνατόν πιο διαδραστικό!”

– Μάρθα Τουρλίδα, Ελλάδα, 20 ετών.

“Εμαθα για το πρόγραμμα από μία από τις εκπαιδεύτριες. Μου άρεσε το θέμα, φαινόταν πολύ ενδιαφέρον και μου άρεσε το γεγονός ότι θα ήταν διαδραστικό. Δυστυχώς, λόγω του Covid-19, οι συναντήσεις δεν πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης, αλλά εξακολουθούν να είναι ενδιαφέρουσες! Σε κάθε συνάντηση είμαστε όλοι πρόθυμοι να μάθουμε κάτι καινούργιο, κάτι δημιουργικό! Χαίρομαι που μου δόθηκε η ευκαιρία να ασχοληθώ με το θέμα των ψευδών ειδήσεων, να γνωρίσω και να συνεργαστώ τόσο καλά με άλλους νέους ανθρώπους, αλλά κυρίως να βοηθήσω τους ανθρώπους ηλικίας 55+ να μπορούν να διακρίνουν αν οι ειδήσεις/πληροφορίες είναι αληθινές ή όχι, κάτι πολύ σημαντικό στις μέρες μας”.

– Κατερίνα Πλάγου, Ελλάδα, 19 ετών.

“Το πρόγραμμα μου άρεσε από την πρώτη στιγμή γιατί δεν είχα σκεφτεί ποτέ κάτι παρόμοιο. Δηλαδή, να μάθω πώς λειτουργούν οι ψευδείς ειδήσεις, πώς να επαληθεύω τις έγκυρες ειδήσεις και κυρίως πώς να βοηθήσω τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας ώστε να λαμβάνουν την καλύτερη και έγκυρη ενημέρωση. Η συμμετοχή στο Digitol είναι μια όμορφη εμπειρία και με τη βοήθεια των καθηγητών μας μαθαίνουμε να δουλεύουμε μεθοδικά και με ακρίβεια για να πετύχουμε το στόχο μας, δηλαδή την ορθή ενημέρωση. Πιστεύω ότι ο σκοπός του προγράμματος είναι πολύ σημαντικός γιατί δυστυχώς ζούμε σε μια εποχή όπου η παραπληροφόρηση “μεταδίδεται” με ταχύτατους ρυθμούς. Ως αποτέλεσμα, ακόμη και ακριβείς ειδήσεις και πληροφορίες χάνονται μέσα

στο χάος των ψευδών ειδήσεων”.

– Μάνος Νικητάκης, Ελλάδα, 23 ετών.

“Το Digitol είναι ένα πρόγραμμα που σε βοηθάει να αλλάξεις τον τρόπο με τον οποίο βλέπεις τις ειδήσεις και να σκεφτείς κριτικά γι' αυτές. Η καθημερινή μας ζωή είναι γεμάτη από μέσα, όπως το διαδίκτυο ή η τηλεόραση- λαμβάνουμε καθημερινά πολλές πληροφορίες χωρίς να αξιολογούμε ή έστω να αναρωτιόμαστε αν όλα όσα διαβάζουμε ή ακούμε είναι αληθινά. Το Digitol είναι ένα πρόγραμμα που βοηθάει να αναρωτηθούμε αν κάτι που διαβάζουμε ή βλέπουμε είναι αληθινό, αν υπάρχουν ψευδείς πληροφορίες στις ειδήσεις και αν ναι, να σκεφτούμε τι κρύβεται πίσω από αυτές και γιατί γράφτηκε ένα ψέμα: πρόκειται απλώς για ένα λάθος, απλώς για λανθασμένες πληροφορίες ή πρόκειται για σκόπιμη δημοσίευση ψευδών ειδήσεων; Τέλος, το DIGITOL είναι ένα πρόγραμμα που παρουσιάζει και ενημερώνει για τις ειδήσεις και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να έχουμε κριτική στάση απέναντί τους, κάτι που πρέπει να γνωρίζει κάθε ενημερωμένος πολίτης, που θα έπρεπε να έχει διδαχθεί στα σχολικά μας χρόνια”.

– Άρτεμις Πολυμεροπούλου, Ελλάδα, 21 ετών.

“Το πρόγραμμα ToT ήταν πολύ χρήσιμο, διότι έμαθα πολλές νέες πληροφορίες σχετικά με τις ψευδείς ειδήσεις, τη ρητορική μίσους και τις διακρίσεις που δεν γνώριζα πριν και ήδη χρησιμοποιώ αυτές τις έννοιες στο σημερινό μου επάγγελμα. Αλλά αυτό που πραγματικά ξεχώρισα για μένα ήταν οι νέες μέθοδοι που χρησιμοποιούν όλοι οι εκπαιδευτές για να μας διδάξουν.

– Suveera Ahmad, Ιταλία, 22 ετών.

“Ήταν σημαντικό για μένα να μάθω πώς βλέπουν άλλοι νέοι και άτομα μεγαλύτερης ηλικίας την ψηφιακή ζωή. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος DIGITOL απέκτησα την εμπειρία

και χαίρομαι που ίσως βοήθησα την κοινότητα των ηλικιωμένων”.

- Mahmoud Haji, Γερμανία, 23 ετών.

Για μένα, το DIGITOL ήταν μια απροσδόκητη πρόκληση. Η ευκαιρία να δούμε τον ψηφιακό κόσμο μέσα από τα μάτια των μεγαλύτερων συμμετεχόντων ήταν πολύ χρήσιμη και σημαντική, και ήταν κάτι που χρειαζόμασταν εμείς οι νέοι. Η ευκαιρία να τους βοηθήσουμε να αποκτήσουν νέες δεξιότητες ήταν πολύ ικανοποιητική, και λάβαμε πολύ καλές και θαυμάσιες συμβουλές για τη ζωή, η ανταλλαγή μεταξύ αυτών των δύο γενεών ήταν μια αξέχαστη εμπειρία.

- Tsanko Danailov, Βουλγαρία, 29 ετών.

Το DIGITOL είναι ένα πρόγραμμα που βοήθησε πολλούς από τους ανθρώπους που συμμετείχαν σε αυτό. Και δεν αναφέρομαι μόνο στους μεγαλύτερους συμμετέχοντες, αλλά και στον εαυτό μου: να μην αποδεχόμαστε όλα όσα διαβάζουμε και ακούμε στο διαδίκτυο ως απόλυτη αλήθεια, να βλέπουμε τα πράγματα πιο κριτικά. Στην αρχή του προγράμματος, σκεφτόμουν πώς θα βοηθούσα τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας να πλοηγηθούν καλύτερα στο δίκτυο, αλλά αποδείχθηκε ότι τυχαίνει να πιστεύω και εγώ ο ίδιος σε ειδήσεις που είναι ψεύτικες. Γι' αυτό πιστεύω ότι το DIGITOL μας δίδαξε κάτι εξαιρετικά σημαντικό.

-Georgi Arsof, Βουλγαρία, 19 ετών.

Για μένα το DIGITOL είναι καταπληκτικό! Η συμμετοχή σε μια διεθνή σύμπραξη, η απόκτηση και η μεταφορά χρήσιμων γνώσεων σχετικά με τις ψευδείς ειδήσεις, τη ρητορική μίσους, τη διαδικτυακή δεοντολογία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον ψηφιακό γραμματισμό. Είναι επίσης να αποκτάς εμπειρία από πρώτο χέρι στον διαγενεακό διάλογο και τη συνεργασία. Συνολικά, είναι μια τεράστια εμπειρία και ευκαιρία να αναπτυχθώ, να ξεπεράσω την τελειομανία, να προκαλέσω τον εαυτό μου και να βελτιώσω τη διαχείριση του χρόνου μου. Και τέλος, αλλά όχι λιγότερο σημαντικό: μόνιμες αναμνήσεις!

- Mariq Marinova, Βουλγαρία 27 ετών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ

4.1. Παραρτήματα

Εκπαιδευτικό φυλλάδιο Ακαδημίας
Academy's

4.2. Προτεινόμενες πηγές

Παρακαλούμε επισκεφθείτε τη διαδικτυακή Ακαδημία Digitol (<https://digitol-academy.eu/>), όπου μπορείτε να βρείτε χρήσιμες πηγές στις ακόλουθες γλώσσες: Αγγλικά, Ιταλικά, Βουλγαρικά, Γερμανικά, Ελληνικά. Η Ακαδημία περιλαμβάνει βίντεο, podcast, άρθρα, δημοσιεύσεις, κουίζ με αντικείμενο την παραπληροφόρηση, τις ψευδείς ειδήσεις και τη ρητορική του μίσους.